

Túrkeve Város Önkormányzata

Gazdasági Programja 2011-14.

Túrkeve Terv 3. /2011-2014/

Tartalomjegyzék:

Preambulum

I. Bevezetés

II. Helyzetelemzés

2.1.A település bemutatása és adottságai

2.2.Túrkeve gazdaságfejlesztési adottságainak elemzése(SWOT analízis)

III. Önkormányzati feladatok

3.1.Az önkormányzat gazdasági háttere és a gazdálkodással kapcsolatos feladatai

IV. A helyi költségvetést meghatározó tényezők

4.1.Ágazati feladatok és hozzá kapcsoló fejlesztések

4.1.1. Városüzemeltetés

4.1.2. Lakásgazdálkodás

4.1.3. Vagyongazdálkodás

4.1.4. Egészségügy

4.1.5. Szociálpolitika

4.1.6. Kultúra

4.1.7. Oktatás

4.1.8. Sport

4.1.9. Ifjúságpolitika

4.1.10. Településmarketing és média

4.1.11. Turizmus

4.1.12. Külkapcsolatok

4.1.13. Bűnmegelőzés és közbiztonság

V. Adópolitika

5.1.Túrkeve adópolitikájának várható hatásai

5.2.A városi adópolitika céljai és eszközei

VI. Fejlesztésekkel kapcsolatos önkormányzati elképzelések

6.1.Városfejlesztési tervek

6.2.Munkahelyteremtés és megőrzés

6.3.Helyi mikro-, kis- és középvállalkozások lehetőségei

VII. Összegzés

PREAMBULUM

VÁROSFEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK A 750 ÉVES NAGYKUNSÁGI VÁROSBAN T Ú R K E V É N

Ünnepre szűkebb családi, baráti körben is körültekintően készülni szoktunk. Ez a szokás most sem maradhat el, ha egy település készül ünnepelni. Természetesen nem önmagát, hanem azokat az értékeket, amelyeket az elmúlt hét és fél évszázad alatt az itt élők teremtettek.

Meggyőződéssel vallom, hogy minden nemzedéknek elemi kötelezettsége a korábbi nemzedékek – korok –alkotásainak megbecsülése, ezen értékek megbecsülése, ugyanakkor a saját korszakában olyan új értékek létrehozása, amelyek majd a következő nemzedék számára jelentenek megbecsülendőt...

Erős történelmi alap, amelyre itt a történelmi Nagykunság közepén Túrkevén eleink építkeztek, amelyre a mai nemzedék is büszkén teheti a saját teljesítményét.

750 esztendő.... Ebben az esztendőben különösen sokszor fogjuk említeni e dátumot, amely kötelez bennünket: tenni ezért a városért, tenni az itt élőkért...

Ritkán adatik meg egy adott nemzedéknek, hogy az általa lakott, az általa szeretett település e fontos évfordulójának eseményeit aktívan alakítsa, a folyamatokat érdemben befolyásolja.

Nekünk most ez megadatott...

A 2010. október 3-án megválasztott képviselő-testületre különösen fontos feladat vár, amely jelentős felelősséget is jelent: milyen múltbéli események köré csoportosítsunk aktuális eseményeket, milyen

programra hívjuk barátainkat, ismerőseinket, egyáltalán milyen marketing munkával tudjuk felhívni figyelmüket másoknak is ránk, értékeinkre?

Természetesen a városüzemeltetés napi gondja mellett meghatározó, hogy miként látjuk a jövőt, milyen fejlesztéseket tervezünk.

Meggyőződésem, hogy tervek, ötletek nélkül- kisebb közösségek számára is igaz e gondolat- egyetlen település sem érhet el érdemi eredményt.

A most elkészült gazdaságfejlesztő program – TÜRKEVE-TERV 3. a következő évek városfejlesztését vázolja fel.

2005. januárjában az akkori képviselő-testület fogadta el az első TÜRKEVE-TERV-et, amelyet a következő képviselő-testület módosított.

Természetesen az élet változásai elől kitérni nem, vagy csak ideig óráig lehet: mi nem akarunk kitérni a reánk váró feladatok megoldása elől. A következőkben olvasható tervből kitűnik, hogy komplex városfejlesztési elképzelésekkel képzeljük el a következő évek munkáját.

Nyitottan működő önkormányzati munkánk alapja, hogy a lakosság széles körét hívjuk és várjuk az egyes programok ismertetésére, várjuk a véleményeket, javaslatokat, de .. és ez is nagyon fontos, hogy a testületi döntést követő megvalósításban is aktív részvételt várunk...

Minden Túrkevét szerető, annak jövőjét szíven viselő polgártársunkat!

Alakítsuk együtt városunk jövőjét...!

Túrkeve, 2011. január 21.

dr. Szabó Zoltán

1. Bevezető

Az önkormányzat középtávú fejlesztési dokumentuma a Gazdasági Program, amelynek elkészítését a jogalkotó a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 91. § (1) bekezdésében írja elő.

A Gazdasági Program alapvető célja, hogy megfogalmazza azokat az alapelveket, megállapítsa azokat a prioritásokat, meghatározza mindazon teendőket, amelyek lehetővé teszik, hogy önkormányzatunk költségvetésének egyensúlyban tartása mellett

- biztosítsa a város lakói számára fontos intézmények működését
- képes legyen a szolgáltatások színvonalának megtartására, illetve fejlesztésére,
- gondoskodjon a város infrastruktúrájának folyamatos fejlesztéséről,
- törekedjen az élhetőbb környezet kialakítására,
- segítse a Túrkevéen élő munkavállalók versenyképességét a munkaerőpiacon,
- csökkentse a hátrányos helyzetű családok leszakadását,
- javítsa a halmozottan hátrányos helyzetű személyek életminőségét,
- fokozza a város közbiztonságát.

A Programunk kialakítja az EU-források megszerzésének hatékony módját, elősegíti az ezt megalapozó felkészülést, és egy előre megtervezett fejlesztési irányvonalat határoz meg a az önkormányzatnak. Átláthatóbb és tudatosan felépített tervezésnek nevezhetnék a gazdasági program célkitűzéseit, melynek kialakítása során figyelembe vettük Túrkeve Településfejlesztési koncepcióját és az Általános Településrendezési Tervét.

Önkormányzatunknál az elmúlt évek során folyamatosan kidolgozásra és jóváhagyásra került a Túrkeve Terv, mint a tervezési munka hosszú-, közép- és rövidtávú elemei.

Az elkészült Gazdasági Program ilyen módon egy építkező, választási ciklushoz igazodó, de a jogszabály rendelkezései alapján ciklusonként megújuló fejlesztési eszköz, mely a város jövőképe kialakításának alapját képezi.

A Gazdasági Program tartalmazza az önkormányzat makrogazdasági környezetének leírását, elemzi a város adottságait, a fejlesztést kísérő kockázatokat, lehetőségeket és a közeljövőben várható kihívásokat. Foglalkozik az európai uniós forrásokhoz való hozzájutás lehetőségeivel. A program áttekinti az önkormányzat feladatait és ezen túlmutatva a jövőt meghatározó fejlesztési célkitűzéseket.

Felhasznált fejlesztési dokumentumok és hozzá kapcsolódó rendelet és határozat:

Túrkeve Város Önkormányzata

**142/2004. (VII.08) sz. határozata
Településfejlesztési koncepció elfogadása**

**Túrkeve Város Önkormányzata
17/2006(VIII.07) sz. rendelete
Túrkeve helyi építési szabályzatról és tervéről**

A Túrkeve Város Gazdasági Programjának kialakításakor figyelembe vettük a 2011-ben aktuális országos fejlesztési koncepciót.

**A Magyar Köztársaság Kormányának Fejlesztési Programjának prioritásait
Az Új Széchenyi Terv (ÚSZT)**

- 1. Gyógyító Magyarország – Egészségipari Program**
- 2. Zöldgazdaság-fejlesztési Program**
- 3. Otthonteremtési Program**
- 4. Vállalkozásfejlesztési Program**
- 5. Tudomány – Innováció Program**
- 6. Foglalkoztatási Program**
- 7. Közlekedésfejlesztési Program**

II. Helyzetelemzés

2.1.A település bemutatása és adottságai

Túrkeve elhelyezkedése és bemutatása

Túrkeve 9 570 lelket számláló kisváros, amely Jász-Nagykun-Szolnok megye DK-i részén, az Alföldnek csaknem a középső részén lévén lévő Nagykunság területén fekszik.

23.652 ha igazgatási területtel rendelkezünk Kisújszállás és Mezőtúr városa között.(a megye 3. legnagyobb igazgatási területe)

Más megközelítésből a Hortobágy – Berettyó főcsatorna mellékágának jobb partján helyezkedik el Túrkeve települése. A következő települések közigazgatási határával határos:

Ny- on Kuncsorba, É- on Kisújszállás, K- en Ecsefalva és Dévaványa(Békés-m.), D- en Gyomaendrőd és DNY- on Mezőtúr.

Történelmi előzmények:

A város jelenlegi belterületén a honfoglalás előtt is léteztek települések(a református templom környékén, Avarok) Kevegyháza nevét 1261-ben említik először IV. Béla oklevelében. Az elnevezés a kőből épült templomra(„egyházra”) utal. Az e néven említett, kunok leszármazottai által lakott jobbágyfalu akkor az egri püspökség birtoka volt. A település neve ezt követően évszázadokon keresztül Túrkevi- ként szerepelt az oklevelekben.(a Túr előtag a Berettyó régi nevére utal). A Túrkeve név hivatalosan a XIX. század második felétől használatos.

A török időkben,a XVI. sz. végén a település lakossága csaknem teljesen elpusztult. 1600-as években újra letelepedtek a környező kun községekből(Móricz, Kaba, Kiskaba, Himesd, Ecseg, Túrpásztó, Nácsa, Póhamara). Újabb harcok miatt Kevi újra lakatlan a XVII. sz végén és csak 1711 után települt újra a környékbeli elpusztult kun falvak lakosaival. A nagykun területeket 1702-ben I. Lipót Császár eladta a német lovagrendnek, melytől a város 1745-ben váltotta meg magát. A "Redemptusok" által vezetett szabadságharcukat megváltott település fejlődésnek indult.

1808-tól nagykun városi címmel rendelkezik Túrkeve.

A városi élet meghatározója mezőgazdaság és az 1860-as években már 11.000 fő lakosa volt a városnak. 1851-ban a régebben szétszórt birtokokat tagosították és 1868-ban két határ kivételével felosztották a legelőket. Ez a birtokfelosztás 1945-ig megmaradt. Jelentősen megemelkedett a tanyák száma és 1930-ban a lakosság 23,5%-a külterületen élt.

Az 1945-ös földosztást követően a gazdálkodás újraszerveződött, és az 1950-es évekre a termelés elérte régi szintjét, de ekkor következett be a szocialista átszervezés. (erőszakos szövetkezetesítés, államosítások)

1951-ben Túrkeve lett az ország első termelőség-szövetkezeti városa. Az ezt követő évtizedekben a nagyüzemi szocialista gazdálkodás szinte teljesen megszüntette a tanyarendszert. A szocialista évek alatt az addigi mezőgazdasági település ipari üzemekkel bővült (gépgyártás, autójavító vállalat) és hatalmas „Termelő Szövetkezetekben” folytatták a mezőgazdasági termelést.

Rendszerváltás után:

Az ipari üzemek 1989-től folyamatosan megszűntek, az országos átlagot jóval meghaladó munkanélküliséget okozva. A közlekedési infrastruktúra hiányosságai és a kedvezőtlen adottságok miatt a sok embert foglalkoztatni kívánó munkahelyteremtő beruházások elkerülték a települést.

2010-re a gazdasági válság utáni időszakot követően jórészt visszaesésről beszélhetünk. A kezdeti elbocsájtási hullámot követően a helyi cégeink viszonylagosan stabilizálódtak. Sajnos a 2010. évi iparüzési adó bevételünk közel 30 millió forinttal volt kevesebb az előirányozottnál, de más településhez képest így is kisebb volt a recesszió mértéke.

Sajnos sok önfoglalkoztató vállalkozás jellemzi a településünket és az ilyen típusú vállalkozások a válság éveit nehezen élték át. Országosan is a 2010-es évben volt a legtöbb felszámolási eljárás cégek ellen. Remélhetőleg 2011-től nő az iparüzési adó számításakor figyelembe vett árbevétele a túrkevei cégeknek és valamelyest nő az aktív korú lakosságból a foglalkoztatotti arány.

A munkanélküliség csökkentése óriási célunk! Főleg az idényjelleg miatt novembertől márciusig megnő a városban az álláskereső száma. (Pl. A mezőgazdaság és turizmus időszakos munkavégzésű)

Problémát okozhat a következő években a bérmunkáztatással és ezzel járó napi ingázással munkát vállaló emberek munkavállalása. Várhatóan kormányzati szándék a bérmunkáztatás és a munkaerő kölcsönzés visszaszorítása.

A jövőre nézve legfontosabb feladatunk, hogy Túrkeve megtartsa jelenlegi népességét.

A társadalmi-gazdasági elmaradottság miatt a település népességmegtartó ereje gyenge; sokan ingáznak, vagy véglegesen távoznak Túrkevéről, és távoli városokban keresnek munkalehetőséget. 2006-ban a város lélekszáma 10 ezer alá süllyedt, amely az állami támogatások jelentős csökkenését idézte elő. Tekintettel az álláshiányra, a viszonylag jó készségekkel, megfelelő szakképzettséggel rendelkező munkavállalók is igen nehezen (vagy egyáltalán nem) találnak munkát.

A város főbb adottságai

Városunk az Észak-alföldi Régió Mezőtúri Kistérségében található, mely szerepel a 64/2004.

Korm.rendelet által meghatározott, területfejlesztés szempontjából kedvezményezett térségek jegyzékében, a területfejlesztés szempontjából hátrányosabb helyzetűnek minősített, társadalmi-gazdasági és vidékfejlesztési szempontból elmaradott kistérségek között.

Földrajzi elhelyezkedéséből és természeti adottságokból fakadóan évszázadok óta a mezőgazdaság az itt élő emberek megélhetésének forrása, de a rendszerváltást követő termelési szerkezetváltozás már nem biztosít megfelelő jövedelmet a termőföldből megélni kívánók számára. A termelést és a teljesítmények alakulását az alacsony jövedelmezőségi szint, a piaci zavarok, a belvív, valamint az aszálykárók is jelentősen befolyásolják. De ennek ellenére egyik legfontosabb gazdasági adottságunk a termőföld, mely löszös, közepes vízbefogadó képességű és erősen víztartó.

Használható ásványi és bányakincseink a földgáz, a termálvíz, az agyag és a homok.

A felsorolt adottságainkból az elmúlt években és évtizedekben a termőföldet, a termálvizet (turizmus részről részletezve- Termál és Gyógyfürdő fejlesztése) és 2009 óta a földgázt is hasznosítjuk.

Éghajlati adottságok figyelembevétele is fontos, mivel településünk az országos szinten is az elsők közé sorolható az éves átlaghőmérsékletet tekintve. Az átlagos csapadékmennyiség 500-550mm között van, de az elmúlt években erre rácafoltt éghajlatunk, mert 2010-ben az 1000mm körüli értéket is elérhettük. Sajnos az aszályokat a belvíz követi és ez mindenképpen problémát okoz a helyi gazdálkodóknak és az önkormányzatnak.

Van egy szerencsésnek mondható természeti adottsága a városunknak. A várostól DNY-ra egy szélcsatorna húzódik. Itt a legnagyobb a térségünkben a szél sebessége. ÉK-i, D-i, É-i és Ny-i szelek az uralkodó szélirányok. Ezen okból elindult egy szélenergetikai felmérés és egy beruházás előkészítése is folyamatban van. Valószínűsíthető, hogy alkalmas a térségünk „szélerőművek és szélkerekek” telepítésére.

Demográfiai jellemzők és foglalkoztatás

Sajnos a város lakónépessége az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent. 2010. december 31-én 9570 fő az állandó népességünk.

A lakónépesség folyamatos csökkenését a következő táblázat szemlélteti:

Év	Lakónépesség (fő)	Ebből külterületi(fő)
1870	11.207	
1900	14.074	3.835
1930	13.961	3132
1949	13.098	3.316
1960	13.286	2166
1970	11.373	
1980	11.398	
1990	10.597	373
2002	10.047	266
2010	9.570	
2020	?	?

Demográfia összetételünk:2010.év

Korcsoportok	0-14 év	15-62 év	63 év felett	Összesen
Nők	596	3 287	896	4 779
Férfiak	682	3 424	685	4 991
Összesen:	1 278	6 711	1 581	9 570

2010-ben a születések száma: 82 fő
halálozások száma: 135 fő

2009- ről 2010-re egy év alatt 53fő- vel csökken a népességünk és negatív vándorlási különbözet jellemezte a várost.

Ezért 1 év alatt

Összesen: 89 fővel csökkent Túrkeve népessége!

Túrkevére jellemző demográfia tendenciák:

1. csökkenő népességszám,
2. romló, öregedő életkori összetétel,
3. alacsony iskolázottságú munkanélküliek magas aránya,
4. 8-10 év múlva 9000fő alatt lesz Túrkeve lakónépessége,
5. a legnagyobb kérdés mikor áll meg a népességszám csökkenése,
6. növelni kellene az élve születések számát és a településről való elvándorlást csökkenteni szükséges.

7. évente 100 gyereknél többnek kellene születni a városban,
8. a halálozások számának csökkenését kellene elérnünk(főleg a középkorú férfiaknál),
9. sajnos az előregedett korszerkezetünk miatt a halálozások számának tendenciája rövid távon is növekedhet.

Foglalkoztatottság

Mivel a városi népesség előregedése jellemző, így a gazdaságilag aktív népesség, ezen belül a foglalkoztatottak számaránya az utóbbi időszakban jelentősen csökkent. Nagyon magas az inaktív keresők aránya (nyugdíjas, gyermekgondozási segély stb).

A regisztrált munkanélküliek száma 2010. december 31-én 903 fő, relatív mutató: 13,93%.

2001-hez képest sajnos emelkedett. Jelenleg a munkaképes korú lakosság száma: 6484 fő.

A munkanélküliek magas aránya jelzi, a munkahelyek megőrzésének és teremtésének szükségletét a 2011-2014-es években.

2.2. Túrkeve gazdaságfejlesztési adottságainak elemzése (SWOT)

Az önkormányzat egész környezetének vizsgálatára, az elemzések összegzésére és átfogó helyzetkép kialakítására a városfejlesztési koncepcióhoz SWOT analízis bizonyult a leghatékonyabb módszereknek.

Az eljárás alkalmas arra, hogy ne csak felmérjük, hanem összefogottan, átfogóan értékeljük az adott szervezet – jelen esetben az önkormányzat – helyzetét.

A lehetőségek és fenyegetettségek összegyűjtésének segítségével a külső befolyásoló tényezőkkel tudunk számolni, míg az erősségek-gyengeségek a belső helyzet felmérésére alkalmasak, így a SWOT jól felhasználható stratégiaalkotásra, a kihívások legkockázatosabb elemei kezelhetők, adott esetben elkerülhetők.

SWOT-analízis:

ERŐSSÉGEK - Kiváló természeti adottságok - Jó termőföld, termálvíz, földgáz, agyag, szélenergia és napenergia - Versenyképes gazdasági ágazatok és vállalatok is találhatóak településen (autóipar, műanyagipar, gépgyártás és fémipar) - Jelentős számú, magasán kvalifikált műszaki, gazdasági és kulturális szakember - Ványai Ambrus Gimnázium és Szakközépiskola nevelése- oktatása- szakképzése (autóipar, informatika és kereskedelem) - Környezeti adottságok (Közel 23 ezer ha külterület, Nemzeti Park közelsége, Hortobágy-Berettyó stb.) - Termál-, agrár-, falusi öko-, kerékpáros-, gasztronómiai-, vadász- lovas és víziturizmus - Erősödő szolgáltató és ipari szektor. - Kiegyensúlyozott agrárgazdaság - Ifjúsági szálló megépítése - Kísérőgáz hasznosítási beruházás	GYENGESÉGEK - Sok a alacsony iskolai végzettségű és szakképzetlen munkaerő - Mezőgazdaság és turizmus időszakos jellege - Rossz közlekedési, logisztikai adottságok és rossz minőségű úthálózat - Kevés az önkormányzat forgalomképes vagyona - Önkormányzati fejlesztési forráshiány
LEHETŐSÉGEK - Megfelelő Gazdasági Program, Általános Rendezési Terv és Településfejlesztési koncepció - Új Széchenyi Terv és különböző EU-s források - Strandfürdő és környezetének fejlesztése (szálloda és gyógyszálló projekt) - A országos úthálózatunk fejlesztése, minőségi javulások, burkolat és pályaszerkezet cserék. - Kedvező és sokoldalú ingatlanfejlesztési	VESZÉLYEK - Külső befektetések elmaradása - Népesség csökkenésének felgyorsulása - Önkormányzati bevételek csökkenése - Önkormányzati kiadások növekedése - Városi működési hitelállomány növekedése - Beruházási forrás és önerőhiány - Intézményfenntartási problémák

lehetőségek - Alul vagy egyáltalán nem hasznosított területek fejleszthetősége - Térségi szakképző központtá válunk a középfokú oktatás terén (autóipar (Mercedes) és műanyagipar) - Felnőttképzési program az általános és középiskola területén megvalósítva, azok részére, akik nem rendelkeznek megfelelő szakképesítéssel (Helyszín: Ványai Ambrus Gimnázium és Szakközépiskola és Petőfi S. Ált. Isk.)	

III. Önkormányzati feladatok

3.1. Az önkormányzat gazdasági helyzete és gazdálkodással kapcsolatos feladatai

Túrkeve Város Önkormányzatának fő célkitűzése a pénzügyi gazdálkodás terén a működőképesség biztosítása, és a költségvetési egyensúly megtartása. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az állami forrásból származó bevételek egyre csökkennek. A következő években sem számolhatunk az állami normatív támogatásból és az átengedett bevételekből származó költségvetési bevétel növekedésével, kedvező esetben ez a jelenlegi szinten stabilizálódik, és nem csökken tovább. A központi szabályozásban olyan irányú elmozdulás várható, amely a központi források lehívhatóságát hatékonysági feltételekhez köti, vonatkozik ez a működési és fejlesztési forrásokra egyaránt. Ha ez valóban bekövetkezik, akkor törekednünk kell arra, hogy a hatékonysági elvárásoknak maximálisan meg tudjunk felelni.

Az önkormányzat 2010. évi költségvetése bevételeinek számbavétele:

- saját bevételek:	
működési bevételek	17,4 %
felhalmozási és tőke jellegű bevételek	2,2 %
- a központi költségvetés által átengedett bevételek	19,6 %
- a központi költségvetésből származó támogatások, állami hozzájárulások	42,8%
- egyéb, átvett pénzeszközök, pályázati pénzek	11,6 %
- hitel	6,4 %

A központi költségvetési források csökkenéséből következik, hogy az önkormányzat saját bevételei, elsősorban a helyi adókból származó bevétel, felértékelődnek. A helyi adóbevételek növekedésének feltétele a következetes adóbehajtási és adó ellenőrzési tevékenység, és ennek következtében az adómorál javulása.

Az Önkormányzat saját bevételeinek 7,8 % részét jelentik az ingatlanértékesítésből származó bevételek.

Törekedni kell arra, hogy ezeket a bevételeket az Önkormányzat fejlesztésekre fordítsa, és ne működési kiadás finanszírozásával élje fel.

A bevétel növelési lehetőségek feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani a következő években - az önkormányzati vagyon hasznosításának hatékonyabbá tételével.

Az egyre szűkülő költségvetési források, valamint a növekvő társadalmi szükségletek miatt jelentkező beruházási, felhalmozási feladatok egyre nagyobb mértékben igénylik az önkormányzatoktól a hitel,

mint külső forrás igénybevételét. 2010. december 31-én az Önkormányzat hitelállománya 30.330 e Ft volt.

A tervezett bevételek és kiadások egyensúlyát 2011. évben is csak hitel felvételével tudjuk biztosítani. A jelenlegi hitelállomány még kezelhető mértékű, de törekedni kell arra, hogy a struktúrája átalakuljon, csökkenjen a működés finanszírozására felvett hitel aránya. A beruházási hitelek felvételénél a legkedvezőbb konstrukció (támogatott hitelek) elérése a célunk.

A működési források bővítése érdekében további együttműködési lehetőségeket kell feltárni a kistérségi társulásokkal, az egyházakkal, civil szervezetekkel, helyi vállalkozásokkal.

Az önkormányzat 2010. évi költségvetésében tervezett kiadásai

- működési kiadások	78,1 %
- felhalmozási kiadások	15,5 %
- pénzeszköz átadások	3,2 %
- hiteltörlesztés	2,1 %
- tartalékok, céltartalék	1,1 %

A költségvetési egyensúly biztosításához nem elégséges a bevételek növelése, szükséges a kiadási oldal csökkentése is. A költségvetés legjelentősebb kiadási tétele az önkormányzati intézményrendszer fenntartása. Míg a felhalmozási, felújítási kiadások a rendelkezésre álló forrásokhoz igazítva ütemezhetők, addig a működési kiadások évről-évre, fokozatosan növekvő mértékben jelentkeznek. A bevételi és a kiadási oldal közötti különbség csökkentése érdekében elengedhetetlenül szükséges az intézményrendszer működtetésének hatékonyabbá tétele, vagyis a közszolgáltatások megőrzése mellett a működtetési költségek csökkentése. Ennek érdekében felül kell vizsgálni az Önkormányzat intézményeinek gazdasági önállóságát, az önálló és részben önálló intézmények gazdasági területen foglalkoztatottak létszámát. Emellett az Önkormányzat takarékos gazdálkodást vár el a Polgármesteri Hivataltól és az önkormányzati intézményektől egyaránt, valamint szakáganként áttekinti az intézményrendszerben rejlő megtakarítási lehetőségeket.

Az elmúlt években történtek lépések az intézményhálózat átalakítása érdekében – általános iskolák összevonása, egészségügyi intézmény megszüntetése.

Az önkormányzati finanszírozási rendszer változása azonban még sürgetőbbé teszi a teljes áttekintést, a feladatellátás szervezeti kereteit, a fenntartható intézményhálózat, az intézmények gazdasági önállóságának megszüntetését, a hatékony és költségtakarékos gazdálkodás megvalósíthatósága érdekében.

A működtetés költséghatékonyabbá tétele érdekében folytatni kell annak felülvizsgálatát, hogy egyes feladatok, illetve a központi költségvetésben az önkormányzatok számára megfogalmazott prioritások elsőbbséget kell hogy kapjanak a tervezés során.

A költségvetési tervezés során a feladatalapú tervezést kell erősíteni. A nem csökkenthető kötelezettségek, az önkormányzat által meghatározott kiemelt feladatok, illetve a központi költségvetésben az önkormányzatok számára meghatározott prioritások teljesítése elsőbbséget kell, hogy kapjon a tervezés során.

Az önkormányzat vállalkozási tevékenységének erősítése.

A hivatalba lépő városvezetés a „jó gazda” szemléletet kívánja erősíteni az önkormányzat gazdálkodásában. Célja a közszolgáltatások hatékonyabbá tétele.

A választási ciklusban létre kell hozni a Polgármesteri Hivatal és az önállóan gazdálkodó költségvetési intézmények integrált pénzügyi rendszerét. Így megvalósult az egységes analitikus és főkönyvi könyvelést biztosító program telepítése, valamint a központi szerveren keresztül az intézményi adatbázis speciális lekérdezése. Célszerű az integrált gazdasági rendszer kiterjesztése a részben önálló intézményekre is.

Intézményrendszer átvilágítása és ésszerűsítése

Az oktatási és nevelési intézményekben a normatív támogatások csökkenése és az energiaárak rohamos emelkedése egyre nagyobb deficitet eredményez. Az állami támogatások zömmel fedezték a

kiadásokat jelenleg a intézmények kiadásainak 30 %-át az önkormányzati költségvetéséből kell előteremteni. A helyzet tarthatatlansága miatt szükségessé vált az intézményrendszer finanszírozásának átvilágítása a kiadások ésszerűsítése.

Az Európai uniós forrásokból elnyert projektek és a vállalt kötelezettségek aránya miatt új fejlesztések indítására kevesebb a lehetőség. Ezt a szűk mozgásteret az uniós források sikeres pályázatok útján történő elnyerése révén lehet tágítani. Ezért az Önkormányzat költségvetésében biztosítani kell a 2011. évtől is a megnyíló pályázati lehetőségek előkészületeire a szükséges fedezetet.

Önkormányzat pénzügy- és adópolitikája

A kitűzött célok és feladatok megvalósítását úgy szükséges biztosítani, hogy a költségvetésben ne okozzon feszültséget.

Az intézmények működési feltételeit biztosítani kell annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a szakmai feltételeknek.

Kiemelten hangsúlyt kell helyezni a szükséges felújítási és fejlesztési feladatokra, melynek megvalósítását döntően külső források megszervezésével indokolt és szükséges biztosítani.

Lehető legteljesebb mértékben ki kell használni a regionális és Uniós pályázati lehetőségeket, ennek érdekében biztosítani kell az éves költségvetés keretein belül a pályázatokhoz szükséges saját erőt oly módon is, hogy ennek előteremtéséhez igénybe kell venni a központi forrásokat.

A nem kötelezően ellátandó feladatok finanszírozási feltételeit újra kell gondolni.

Vagyongazdálkodás keretén belül legfontosabb célként az intézmények használatában lévő vagyon racionális hasznosítását és az egyéb célú vagyontárgyak, vagyoneértékű jogok leghatékonyabb hasznosítását jelöli meg.

Az önkormányzati tulajdonú társaságoknál a szolgáltatásokat a lehető legszínvonalasabban kell biztosítani.

Az önkormányzat által megállapított helyi adók következetes beszédésével is biztosítani kell az önkormányzati törvényben meghatározott kötelezően ellátandó feladatok megfelelő színvonalú ellátását.

A helyi adó beszédéséről, a lefolytatott adóellenőrzésekről és az esetleges végrehajtási cselekményekről az önkormányzati adóhatóságnak a képviselő-testületet évente tájékoztatni kell.

IV. A helyi költségvetést meghatározó tényezők

4. 1. Ágazati feladatok, fejlesztések

4.1.1. Városüzemeltetés

Az emberek komfortérzetét, hangulatát jelentős mértékben befolyásolja a közterületek állapota, azok tisztasága, gondozottsága. Emiatt továbbra is fokozott gondot és figyelmet kell fordítani az utak, járdák, parkok, játszóterek állapotára.

Úthálózat

Önkormányzatunknak 50,82 km szilárd burkolatú út és 263 km külterületi út üzemeltetéséről és fenntartásáról kell gondoskodnia. A 2011. évben a költségvetésben útfelújításra, karbantartásra el irányzott összegekkel lehet kalkulálni. A keletkezett úthibák kijavítása prioritást kell, hogy élvezzen és 2011-évtől évente folyamatos kátyúzási feladatokat kell ellátnunk.

Az útfelújításra fontossági sorrend felállítása mellett középtávú programot kell kidolgozni.

- IV. A program első részeként a kátyúzási programunk, mely a gyűjtő és erre merőleges utcák felújítását szorgalmazza.(Úthenger beszerzését meg kell oldanunk)
- V. A program második részeként az útalappal és pályaszerkezettel nem rendelkező utak/földutak útalappal és szilárd burkolattal történő ellátását kell megoldani: kb. 16 utca./Túrkeve Város belterületi úthálózatának fejlesztése I. ütem (útalap nélküli, burkolattal és pályaszerkezettel nem rendelkező földutak/utcák felújítása)/
- VI. A programunk harmadik része a Túrkeve Város belterületi úthálózatának fejlesztésének II. üteme (gyűjtő utakra merőleges utcáink és a gyűjtőútjaink korszerűsítése, felújítása és

teherbíró képességének növelése)/Kinizsi utca mintáján/

Zöldterületek, parkok, játszóterek

A zöldterületek és parkfenntartási feladatokat a Túrkevei Városgondnokság Nonprofit Kft végzi el 2011.január 1-től.

A városba 10 db játszótér, 1 db sportpálya, és 46.434 m² parkfelület fenntartásáról kell a városüzemeltetésnek gondoskodnia.

A 2010- ben felújított játszótér„őrzésével,zárásával”,felügyeletével sikerült a vandál rombolások nagy részét megelőzni. A további években elsősorban a meglévő létesítmények állagmegóvását kell biztosítani. Fejlesztési igény elsősorban két új játszótér építésére van, és esetlegesen extrém sport-pályák létesítésével kapcsolatban merül fel.

Az újabb fejlesztéseket csak annak figyelembevételével lehet tervezni, hogy a beruházás befejezése után a folyamatos őrzési, fenntartási költségek is megjelennek. A fejlesztésekre fontossági sorrend meghatározása mellett középtávú programot kell kidolgozni és a program végrehajtása az éves költségvetésekben elfogadott el iránzatoknak megfelelő ütemben történhet. A parkok, zöldterületek fenntartása az elmúlt évek tapasztalatai alapján viszonylag pontosan tervezhető , a költségeket legfeljebb az éves csapadék mennyisége, a növényi kártevők mértéke, a szélsőséges időjárás és a közmunkaprogram visszaszorítása befolyásolhatja.

Továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani a településen található frissen telepített fák gondozására, kivágott fák pótlására és a kártevők elleni védelemre.

Feladatunk:a meglévő létesítmények állagmegóvása. Illegális személerakó helyek felszámolása és a parlagfű irtása kiemelten kezelendő feladat.

Közlekedés

Túrkevét a felsorolt országos utak érintik:

4202,országos mellékút főúttá való fejlesztése,a jelenlegi nyomvonal megtartásával, Mezőtúrtól Kisújszállásig.

42102- 42133(Déaványát és Túrkevét összekötő út építése)

A két fejlesztési terv a Jász- Nagykun- Szolnok megye területrendezési tervében is benne van.

4203(Kuncsorba- Túrkeve) úttal kapcsolatban 2013-ra van JNSZ megyei Területfejlesztési ígéret az út teljes felújítására, ami néhol pályaszerkezetcserét és teljes burkolatcserét tartalmazna.

Fejlesztési javaslatok:

A 4 és 5 számjegyű közutak fejlesztése,burkolatjavítása és pályaszerkezetcseréje

4202(Mezőtúr- Túrkeve -Kisújszállás összekötő szakasz) Túrkeven átvezető szakaszán közlekedéscsökkentési fejlesztés(lassítása és szélesítése)

4203(Kuncsorba- Túrkeve)

42102(Túrkeve-Bala)

42102- 42133(Déaványát és Túrkevét összekötő út építése)

Azonban legyünk a 2011-es januári állapotokról őszinték. Szinte járhatatlan a 4203(Kuncsorba-Túrkeve)út és a 4202 (Mezőtúr-Túrkeve) közötti része is katasztrófális útszakasz.

A közút a kátyúzási feladatit sem tudja tökéletesen ezeken az utakon ellátni, ezért télen rendszeresen balesetveszélyesek . Óriási bosszúságot okozó utakon lehet csak Túrkevét megközelíteni.

Ezzel a legnagyobb problémánk, hogy a turisták is elmenekülnek Túrkevéről,miután tönkrement egy fürdőzés után az autójuk!

Talán ezen fejlesztésekre lenne a városnak közép- és hosszútávon a legnagyobb szüksége, hogy ha autó, gyorsforgalmi és autópályán sem érhető el Túrkeve, akkor legalább jó minőségű 4-es számjegyű útjaink lennének!

Valószínűsíthető, hogy a felújítások után megsokszorozhatnánk településünk vonzerejét és segítenénk a helyi vállalkozásaink piacszerzését és piacra jutását. Talán behozhatnánk a közel 20 éves lemaradásunkat és végre ez a térség is kaphatna komolyabb útfejlesztési támogatást.

Folytatni kell a kerékpárút- hálózat fejlesztését elsősorban a meglévő kerékpárutak felújítását kellene elvégezni. /Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése, Kerékpárút építése a Rákóczi út teljes hosszában, és felújítása az Új út, Kabai út, Kisújszállási úton./

Települések közötti (Mezőtúr- Túrkeve- Kisújszállás) kerékpárút létrehozásának lehetőségén is el kellene gondolkoznunk.

Szorgalmaznia csatlakozást az EuroVelo 11. számú túraútvonalhoz való csatlakozást.

Gyalogosforgalom: a gyalogos közlekedés érdekében járdaépítés is szükséges Túrkeve belterületén. Városcsopont területén és a külső kerületekben egyaránt a rossz minőségű járdaszakaszokat fel kell újítani.

Hozzá kapcsolódó projektek:/Túrkeve belterületén található járdák felújítása/ A történelmi városcsopont további rehabilitációja II. ütem (Széchenyi és Kossuth u. hiányzó szakaszainak járdafelújítása, a főter (Petőfi tér) parkrészének átalakítása/

Tömegközlekedés: Az autóbuszjáratok biztosítják a tömegközlekedési ellátást. Rendelkezünk helyi és helyközi és távolsági buszközlekedéssel. Itt felmerülő probléma természetesen a rossz menetrendek. Az ehhez kapcsolódó összhangot meg kell teremtenünk a MÁV és VOLÁN illetékesei között. A helyközi és távolsági buszközlekedésbe a Strandfürdő közvetlen bekapcsolása megállóhely kialakításával.

Törekednünk kell a következő években, hogy a Szolnok- Törökszentmiklós és Túrkeve között közvetlen buszjárat létesüljön.

Vasúti közlekedés: A Mezőtúr és Kisújszállás közötti vasútvonal visszaépítésére vonatkozó javaslatot a tervelőzményekhez hasonlóan a TSZT is tartalmazza. Ez a fejlesztési terv is szerepel a célterületeink között.

Környezetvédelem

Túrkeve Város aktuális, megoldandó környezetvédelmi problémái (2011-2014)

Települési környezetminőség

Fő célkitűzések az élhető település jegyében:

A településfejlesztés tudatosabb tétele, a fejlesztés és rendezés során a fenntarthatósági szempontok hatékonyabb érvényesítése.

Az épített környezet és a zöldterületi rendszer védelme.

A település harmonikusabb tájba illesztése.

A közlekedési igények mérséklése, illetve környezetkímélőbb formáinak az elterjesztése.

A környezeti infrastruktúra kiépítése.

Szükséges intézkedések:

Összhang teremtése a településfejlesztési elképzelések és a településrendezési eszközök között.

Zöldfelületi kataszter létrehozása.

Zöldfelület-gazdálkodási feladatok megtervezése (zöldsávok, folyosók létesítése, fenntartása, fasorok állapotának felmérése, felújítása, telepítése, véderdők)

Meglévő zöldfelületek funkciójának növelése (pl: játszóterek kialakítása)

Műszaki adatgyűjtés az épített környezet állapotáról.

Önkormányzati beruházásoknál a környezetbarát, energiatakarékos tervek előtérbe helyezése.

Környezet és egészség

A lakosság egészségét károsító folyamatok visszaszorítása, megakadályozása.

Egészséges környezet kialakítása révén a környezeti eredetű betegségteher mérséklése.

A környezet-egészségügy felkészítése, a globális éghajlatváltozás okozta problémák kezelésére.

Szükséges intézkedések:

A parlagfű borított területek feltárása, a védekezés elmulasztásához kapcsoló hatósági intézkedések foganatosítása.

Ivóvízminőség-javító program végrehajtása.(monitoring mutatók: az ivóvíz minőségi paramétereinek alakulása)

Vizeink védelme és fenntartható használata

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv(VKI) tartalmazza.

A legfőbb célkitűzések:

A Víz Keretirányelv összhangban a település vizeinek jó ökológiai állapotának elérése.

A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme. Ésszerű és takarékos vízhasználat elterjesztése, a vizek szennyezőanyag terhelésének csökkentése.

Az árvizek és aszályok hatásának mérséklése.

Szükséges intézkedések:

Kapcsolódás a helyi szintű szabályozásban, tervekészítésekben a VGT-hez.

A jelenlegi követelményeknél szigorúbb a felszíni és felszín alatti vizek minőségét megőrző és javító intézkedések, programok.

Belterületi csapadékvíz-elvezető hálózat rekonstrukciója.

Befogadó mellékágainak takarítása (monitoring mutatók: beruházások megvalósulása, befogadók állapota)

A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

A társadalmi környezettudatosság szintjét olyan szintre szükséges emelni, ami biztosítja a természeti erőforrásokkal történő átgondolt, fenntartható gazdálkodást, a környezeti elemek terhelésének tudatos csökkentését.

Főbb célkitűzések:

A környezeti nevelés, szemléletformálás erősítése az oktatás minden szintjén.

A környezeti információkat biztosító rendszerek kialakítása, fejlesztése, a megszervezett információk hatékony terjesztése.

A társadalom aktivitásának ösztönzése a környezeti programokban való részvételekre, aktív szerepvállalásra.

Szükséges intézkedések:

A közművelődési intézmények környezettudatos működésének megtervezése és kialakítása (pl: energiatakarékos megoldások, szelektív hulladékgyűjtés)

Civil környezetvédelmi szerveződések támogatása.

Környezettudatosság erőteljes megjelenítése a helyi médiában.

A környezettudatosság és fenntarthatóság elveinek beépítése a beruházási- fejlesztési projektekbe.

Természet és tájvédelem

A társadalom folyamatosan növekvő terület-,energia és erőforrásigénye következtében, a természeti környezet egyre nagyobb terhelésnek van kitéve. Természetvédelmi örökségünk megőrzése érdekében, a természetvédelmi szempontokat nem csupán a védelem alatt álló területeken, hanem minden más területen és tevékenységben is érvényesíteni kell.

Főbb célkitűzések:

A védett természeti területek állapotának megőrzése, javítása.

A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken kívül is.

Szükséges intézkedések:

Szaktanácsadásokkal segíteni kell a helyi gazdálkodókat, a Natura 2000 támogatásokhoz való hozzájutáshoz.

A helyi településfejlesztési és -rendezési tervek felülvizsgálata, a tájértékek képviselője.

Egyedi tájértékek felmérése. (monitoring mutatók: Védett területek számának, területének alakulása. Támogatások igénybevételének alakulása.)

Fenntartható -terület és földhasználat

A gazdasági- társadalmi tevékenységek megvalósulása különböző mértékű földhasználattal jár együtt. A különböző területhasználati módok különböző környezeti elemeket vesznek igénybe, azokat eltérő módon hasznosítják, illetve terhelik meg.

Fő célkitűzések:

A természeti erőforrások megőrzése, fenntarthatóságának biztosítása.

A terület agro-ökológiai adottságaihoz igazodó földhasználat kialakítása.

Éghajlatváltozás

Az emberi tevékenység következtében a légkörbe került és felhalmozódott üvegházhatású gázok hatása, a napjainkban tapasztalható éghajlatváltozásban már megjelent. A megváltozó hőmérsékleti és csapadékviszonyok, egyes szélsőséges meteorológiai jelenségek, veszélyeztetik a lakosság életminőségét, környezeti értékeinket.

A legfőbb célkitűzések a következők:

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

Energiatakarékosság, az energiatakarékosság növelése.

Növényborítottság növelése az üvegházhatású gázok megkötésére.

A kedvezőtlen hatások elleni védekezési rendszer hatékonyságának fejlesztése.

Szükséges intézkedések:

Az intézmények energiatakarékosságának növelése (fűtési, hűtési, és világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés)

Megújuló Energiahordozó Program helyi kidolgozása (helyi megújuló erőforrások, biomassza, nap-, szél-, geenergia felhasználása.)

A közösségi közlekedési rendszer infrastruktúrájának, állapotának javítása, a szolgáltatási színvonal fejlesztése.

A meglévő közlekedési infrastruktúra környezetbarát átalakítása.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás feladata, hogy hozzájáruljon a természeti erőforrások felhasználásának a csökkentéséhez, felhasználásuk hatékonyságának növeléséhez, a fenntartható gazdálkodáshoz.

Főbb célkitűzések:

Az évente képződő hulladék mennyisége ne növekedjen.

A hasznosítás mértéke növekedjen a csomagolási hulladékok és biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmú hulladékok körében.

Szükséges intézkedések:

A házi és helyi komposztálási technológiák megismertetése a lakossággal.

A fogyasztást mérséklését ösztönző kampányok folytatása.

A gyártói felelősségi körbe tartozó hulladékok (csomagolóanyag, akkumulátor, elem, elektronikai hulladék, gumiabroncs) lakossági begyűjtő rendszerének fejlesztése.

A biohulladék elkülönített gyűjtésének megoldása.

Az illegális hulladéklerakás szankcionálásának szigorítása.

Környezetbiztonság:

A környezetbiztonságot veszélyeztető események lehetnek természeti (pl.: árvíz, belvíz, stb.), és lehetnek emberi tevékenység által kiváltott folyamatok (pl.: ipari katasztrófa, talajszennyezés). A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, felszámolása elemi érdekünk.

Főbb célkitűzések:

A környezetbiztonság növelése.

A bekövetkezett környezetkárosodások felszámolása.

Szükséges intézkedések:

Helyi környezeti károk kezelése.

Lakosság tájékoztatása a település környezetbiztonságát befolyásoló üzemi tevékenységekről, a veszélyforrásokról, a kialakult vészhelyzet során tanúsítandó magatartási formákról.

Parkolás

Jelentősebb parkolási igény a városközpontban található helyi intézményeknél, valamint többletelkes területeken jelentkezik. A fontosabb utcák szabályozási szélessége lehetővé teszi az út menti leállósávok kialakítását. A parkolási rend kijelölése a közterület rendezéshez kapcsolódó feladatok. A közterületi parkolás legalizálásához és szabályozásához mindenféleképpen meg kell alkotni az önkormányzati parkolási rendeletet.

Közműépítések

A város legnagyobb része közműekkel ellátott és fejlesztésre a Drága és a Kincses- kerti övezetekben lesz szükségünk.

A település már beépített területein a részleges közműellátás mindenhol rendelkezésre áll, amelynek keretében biztosított a vezetékes ivóvíz ellátása, a közcsatornás szennyvízelvezetés, a villamosenergia ellátás, a gázellátás és a vezetékes távközlés, a csapadékvíz elvezetés pedig nyílt és fedett árokrendszerrel megoldott. A szennyvíz közcsatornához történő elvezetésének kiépítettsége 98%-os a településen.

Fejlesztési cél az Ivóvízminőségjavító- program végrehajtása (arzénmentesítés) és az előregedett eternit csőhálózatunk cseréje.

A Drága- kert(belterület)fejlesztése folyamatban van és Kincses- kert(külterület)fejlesztését a következő rendezési tervben kell lefektetni.

Közterületek

A városban több olyan funkció nélküli zöldfelület található, mely átgondolt átalakítással a kis közösségek kulturális életének színterévé válhatnak. Ezek a területek jelenleg jobbára rendezettek, illetve gyakran kiöregedett növényzettel fedett zöldterületek, de funkció nélküliek. Feltérképezésüket folyamatosan kell végezni, kerttervező és építész szakemberek bevonásával. Gondolok itt a Városháza előtt található Petőfi téri parkrész átépítésére.

Túrkevei Városgondnokság Nonprofit Kft. Városüzemeltetési ágazat kiegészítő tevékenysége 2011-2014 között

Szociális bérlakások építése

- új egyedi, vagy társas lakóházak építése az önkormányzat tulajdonát képező beépítetlen telkeken:
  1. „Vásártéri” lakótelep területén található több építési telek, melyek társasházak építésére alkalmasak;
  2. Egyedi lakóházak építésére alkalmasak:
    1. Módis u. 17.
    2. Gyárfás u. 2.
    3. Túrkeddi u. 8.
    4. Hollósi u. 6, 8, 17 szám.
    5. Nyíl u. 25.
    6. Kísér u. 4.
    7. Hímesdi u. 8.
- átalakítás során kialakítottak
  1. Petőfi S. u. 3.

Szükségmlakások építése

1. új építésűek
  1. Madarász házaspár utca Vénkerti zártkert felőli oldalánál található beépítetlen területek
  2. Az alkalmas, de az évek során funkció nélkül maradt ingatlanok átalakítása bérlakássá.

Egyéb épület át- és kialakítások

1. Volt ACSI épületének kialakítása a Petőfi Sándor általános iskola számára
2. Polgármesteri Hivatalban
  1. irattár kialakítása
  2. nagyterem rekonstrukció
1. Önkormányzati intézmények építőipari felújítása

A megjelölt vállalható feladatok forrás és igény függőek. A munkaerő és eszközök biztosítása előfinanszírozott formában megoldható, mivel a társaság ezen feladatra saját tőkével nem rendelkezik, valamint a bevételek az elvégzett munkákból utófinanszírozottan (akár több hónap késedelemmel) érkeznek.

4.1.2. Vagyongazdálkodás

A vagyongazdálkodás és annak átalakulása

Túrkeve Város Önkormányzatának vagyona a rendeltetés szerinti **törzsvagyonból** és az **egyéb vagyonból** áll.

Az önkormányzat törzsvagyonát a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. **Törzsvagyonnak** az önkormányzati vagyontárgy nyilvánítható, amely közvetlenül kötelező önkormányzati feladat és hatáskör ellátását, vagy közhatalom gyakorlását szolgálja. A törzsvagyon körébe tartozó tulajdon vagy forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes:

- forgalomképtelenek a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, parkok és minden más ingatlan és ingó dolog, amelyet törvény, vagy a helyi önkormányzat forgalomképtelennek nyilvánít;
- korlátozottan forgalomképesek a közművek, intézmények és középületek, továbbá a helyi önkormányzat által meghatározott ingatlanok és ingók. A törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyairól törvény, vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni. (1990. évi LXV.tv.79.§.(2)a./b.)

Az önkormányzat **egyéb vagyona** az önként vállalt önkormányzati feladatok ellátására, az állami szervek kötelező elhelyezésének biztosítására szolgáló vagyon, valamint többletbevétel elérését szolgáló vállalkozói vagyon.

Az önkormányzat vagyonának hasznosítása a kötelező, illetve az önként vállalt feladatok ellátását közvetlenül szolgálhatja, vagy azt elősegítheti, a kötelező feladatok ellátást azonban nem veszélyeztetheti.

Az a vagyon, amely forgalomképes, az elidegeníthető, bérbe, használatba, koncesszióba adható, egyéb módon hasznosítható, gazdasági társaságba, alapítványba apportként bevihető, megterhelhető, biztosítéku adható. Az ingatlanvagyon-kataszter nyilvántartása szerint, a 2700 db ingatlanvagyonból 333 db forgalomképes. Az önkormányzati vagyongazdálkodás és –hasznosítás szabályait a 9/2000. (III.10.) sz. rendelet tartalmazza.

A vagyongazdálkodási feladatai jelentős változást éltek át. A rendszerváltást követően az önkormányzatok tulajdonában adott helyiség, telek – és lakásvagyon felhasználása / kezelése vegyes koncepciókat és prioritásokat tükrözött. A kötelező és vállalt feladatok terjedelme, azok hatékonysága egyrészt, másrészt a **kötelező feladatok finanszírozásának központi mértéke általában véve arra „ösztönözte” az önkormányzatokat, hogy bevételeiket vagyonértékesítéssel egészítsék ki.**

Ráadásul a 90-es évek privatizációs hullámverésében az átlagember szintjét jelentő lakás- és helységprivatizáció megfelelt a „kor” szellemének.

Az önkormányzati költségvetés bevételeit rendre 3 %-kal egészítik ki a tőke jellegű bevételek. A jelenlegi helyzetben – összhangban a programban írt városfejlesztési célkitűzésekkel – átalakuló koncepcióra és gyakorlatra van szükség.

A könyv szerinti értéken **5,6 Mrd Ft** összegű önkormányzati vagyon nagy részét ma már a korlátozottan forgalomképes, vagy forgalomképtelen közterületek (utak, park stb.), illetve az üzemeltetésre átadott vagyontárgyak képviselik. A városfejlesztés és a hosszú távú költségvetési egyensúly záloga – persze megfelelő adópolitika, és a kötelezettségvállalások terjedelme mellett -, hogy a közterületek minőségi átalakulása segítse, ösztönözze az ingatlanfejlesztéseket, a vállalkozások megtelepedését, a Gyógyfürdők üzemeltetésre átadott vagyontárgyak pedig a város idegenforgalmának és turisztikai vonzerejének növelésére szolgáljanak.

Az Önkormányzati ingatlangazdálkodási stratégiájánál figyelembe kell venni, hogy az Önkormányzat abban különbözik az összes többi ingatlanulajdonostól, hogy a maga sajátos eszközeivel (Építési Szabályzat, közművesítések) ingatlan fel, és leértékelődési folyamatokat tud generálni. A gyakorlatból ismert az a tény, hogy egyes ingatlanok értéke megnő azzal, ha a Településszerkezeti és Szabályozási Terv, és az Építési Szabályzat módosításával az adott ingatlan beépíthetővé válik, vagy ha az ingatlan belterületbe vonják. Kimutatható az is, ha az Önkormányzat valahol jelentős fejlesztéseket végez, a környező ingatlanok ára megnő. A város saját célú fejlesztései érdekében célirányos területcserékkal és vásárlásokkal ott kell törekedni nagyobb, összefüggő, későbbi fejlesztési célok megvalósítására alkalmas területek kialakítására, ahol az ingatlanok felértékelődése várható.

Az önkormányzat, mint tulajdonos a bérlet ingatlan funkciójának kijelölésével, a bérleti díjak kialakításával, esetleg az első időszakban díjkezdvezménnyel befolyásolhatja a város, mind az itt élők, mind az ide látogatók számára vonzó képének kialakítását.

A tulajdonosok folyamatosan gondoskodnia kell az ingatlan „jó karbantartásáról” melyhez a megfelelő forrást biztosítani szükséges. Forrás hiányában esetleg megállapodás köthető a bérlővel a feladat elvégzésére, mely alapján a felújítás költsége a bérleti díj összegében beszámításra kerül.

A következőkben általában áttekintjük a konkrét vagyonelemeket, ezt követően a fő forgalomképes vagyoncsoportokat érintő tennivalókról is áttekintést adunk.

Az egyes forgalomképes vagyoncsoportok vagyongazdálkodási koncepciója

A 90-es évek elején kapott **lakásállomány** mára jelentősen lecsökkent, 51 lakásra. A lakásbérlők összetételéből, lakásigénylésekből, és a 2004. májusában megalkotott lakásrendelet logikájából következően a lakásmobilitás önkormányzati segítése lehet a lakásgazdálkodás vagyoni aspektusának kiemelt célja.

Problémát jelent, hogy a lakásigényekhez képest kisszámú bérlakásállománnyal rendelkezünk. Ennek érdekében a lakás- portfólió megfelelő méretű, 4-5 elemmel történő kiegészítése időszerű. Természetesen a lakásbérlők lakásvásárlási kezdeményezései a konkrét helyzetből következő bizottsági döntéseken keresztül támogathatók.

A nem lakás célú helyiségek állománya is minimálisra csökkent. Megfontolandó, hogy az elhelyezkedés okán stratégiai tulajdonban tartani kívánt helyiségeket (régóta OTP épülete, volt ACSI épülete) leszámítva, az önkormányzat megfelelő mechanizmussal (pályázat, licitrendszer) értékesítse az üzlethelyiségeket (Rákóczi u. 3., Petőfi Sándor u. 3., AFIT kollégium). A bevételek jelentős részét, pedig a fejlesztésekre és ne működési célokra célra fordítsa az önkormányzat.

Az önkormányzat intézményeinél vagyongazdálkodásban lévő, elkövetkező években kihasználatlaná váló épületek hasznosítását is át kell gondolni (Vass utca iskolai és Árpád utca iskolai épületek). Megfelelő átalakítással, engedélyeztetéssel akár a bérlakásállomány növelését is meg lehet valósítani ezen ingatlanokban.

A **telekingatlanok és zártkerti ingatlanok** jelentős része értékesítésre, illetve beépítésre került az elmúlt néhány évben. Azon néhány telken, mely megmaradt, a már említett bérlakásállomány fejlesztést lehetne megvalósítani. Fedezet hiányában pedig értékesítésüket lehet megpróbálni. A gyógyfürdő körüli területeken olyan projekteken van az önkormányzati részvételnek értelme, ahol a fejlesztés lokális nagyságrendje ösztönzi a projekt környezetében kiegészítő magánberuházások megjelenését is. A költségvetés korlátai gátat szabhatnak az önálló, teljes üzleti kockázatot felvállaló megvalósításnak.

Portfólió vagyon (részeseledések gazdasági társaságokban)

Túrkeve Város Önkormányzata jelenleg 7 gazdálkodó szervezetben rendelkezik tulajdonrészrel, 144.557 e Ft mérleg szerinti értéken, az alábbi részletezésben:

Sor-szám	Megnevezés	Önkormányzati Tulajdoni arány (%)	A részvény, ill. üzletrész mérleg szerinti értéke (eFt-ban)
1.	KEVI-PEREC KFT. Túrkeve	10,4	540
2.	KEVI-KENYÉR KFT. Túrkeve	6,4	560
3.	Vízmű- és Városgazdálkodási Kft.	100	137 900
4.	HABITAT HUNGARIA RT. „v.a.”	0,19	20
5.	Gyógyfürdő Nonprofit KFT. Túrkeve	100	5 327
6.	Észak-Alföldi Reg. Termásvízhaszn. Innovációs és Technológiatranszfer Központ Kht.	1,9	100
7.	Keve-Öko-Termál Kft.		110
	ÖSSZESEN:	-	144 557

Az Önkormányzat a saját tulajdonú gazdasági társaságain kívül elenyésző tulajdoni részarányából eredően az egyes társaságok gazdasági tevékenységére döntő befolyást nem tud gyakorolni.

Ebből eredően a nyereségesen működő cégek eredmény felhasználására sem tudunk az önkormányzat érdekeinek megfelelően hatást gyakorolni. Osztalékra tehát néhány kivételtől eltekintve - mely az önkormányzat költségvetéséhez viszonyítva jelentéktelen mértékű - az elkövetkezendő időszakban sem számíthatunk.

Mindezekre tekintettel legfőbb feladatunknak a helyi társaságok működésének ellenőrzését, azok költségtakarékos és eredményes gazdálkodásának elősegítését tekintjük. Törekedni kell tehát arra, hogy az egyes társaságok vagyonesztés nélkül a lehető legkevesebb önkormányzati támogatással működjenek.

Konkrét feladatok a forgalomképes ingatlanvagyon hasznosításával kapcsolatban:

- építési telkek (Vásártér, Túrkeddi utca, Hollósi utca)
- nem lakás célú helyiségek (Rákóczi u. 3., Petőfi S. u. 3., Nyugatújvárosi Iskola, Árpád úti iskola épülete, Vass u. Iskola épülete, AFIT kollégium, Mázsaház, Lovarda, régi OTP épület)
- a város közigazgatási határán kívül elhelyezkedő ingatlanok: Recski tábor

4.1.3. Lakásgazdálkodás

2001-ben 4011 db lakás volt a város lakosságállománya. Belterületen található a teljes lakásállomány 96,4 %-a. A lakott lakások alapján számított lakosűrűség:2,75 fő/lakás.(megyei átlag) Nem lakott lakások száma 331db(8,25 %). A lakásépítési kedv az elmúlt években visszaesett, évente mindösszesen pár darab lakás épül. Sajnos ez a tendencia a 90-es évek óta folytatódik.

Önkormányzati tulajdonú lakásállomány 75, melyből :(2010-ben)

- összkomfortos 4
- komfortos 56
- félkomfortos 1
- komfort nélküli 8
- szükséglakás 6 (4 db az Ecsegi u. 52. sz. alatt, további 2 a keleti- és nyugati lóger, melyek még nincsenek átminősítve)

A teljes lakásállományból költségelven bérbe adott – állami támogatással épült – lakások száma 10 (Zrínyi utcában 6 db, Kun utcában 2 db és a Munkácsy utcában 2 db).

Olyan lakásgazdálkodást kell megvalósítani, amely eredményeképpen a fenntartó lakásokra vonatkoztatott üzemelési és fenntartási költségei megtérülnek.

Lényeges a bérlők közötti, illetve fizetésektelen helyzetbe kerülő, magas laktér-hátralékkal rendelkező bérlők ösztönzése a jövedelmi viszonyaiknak megfelelő, alacsonyabb komfortfokozatú és alapterületű lakások cseréje.

Fokozott figyelemmel kell kísérni a felhalmozódó közműhátralékokat, melyeknél időben el kell kezdeni annak behajtását/behajtatását. A jövőbeni problémák enyhítése céljából törekedni kell arra, hogy mind a régi, mind az új bérlakásoknál és szükséglakásoknál a közüzemi mérőórákat előrefizetés, ú.n. kártyás mérőre kell cserélni, így érvényesülhet az „annyit fizet amennyit fogyaszt” elv és teljes körűen elkerülhetők a közüzemi hátralék felhalmozódások.

A megüresedő szükséglakás, komfort nélküli és félkomfortos lakások oly módon kerüljenek bérbeadásra, ha annak korszerűsítését a bérlő részben, vagy egészben vállalja. Ösztönözni kell a bérlőket a bérlakások korszerűsítésére, melynek támogatása a költségek egy részének a laktérben való elszámolása lehet.

Az önkormányzathoz beérkezett nagyszámú lakásigényre tekintettel vizsgálni kell a bérlakás állomány bővítésének lehetőségét. A bővítés vállalkozói tőke bevonásával, vagy – költségcsökkentésként – önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által nyújtható építőipari szolgáltatás igénybevételével célszerű. Az állomány-bővítés a rossz műszaki állapotú, bontásra ítélt ingatlanok helyén, illetve a lakóingatlanok építésére alkalmas önkormányzati tulajdonú belterületi ingatlanokon javasolt.

A bezárt közintézmények bérlakásokká való átalakításának lehetőségét meg kell vizsgálni, mivel itt költség hatékonyan, egyes átalakításokkal el lehet végezni a lakásállomány bővítését.

4.1.4. Egészségügy

Túrkeve demográfiai tényezőit figyelembe véve megállapítható, hogy a lakosság az elöregedés mellett lassan, de folyamatosan fogy. A természetes fogyás jelenleg kétszerese a születésszámnak, amely részben a társadalom elöregedése, részben a rossz egészségi állapot következménye. A legfőbb halálokat jelentő betegségek a keringési rendszer betegségei, a daganatos megbetegedések és az agyérbetegségek. A gyermekek körében kiemelendő a mozgásszervi rendellenességgel küzdők, a túlsúlyosak és a látásproblémával küzdők magas aránya. A középiskolás korosztályban folyamatosan nő a magas vérnyomással küzdők száma is, de a cukorbetegség aránya is magasabb a régiós és az országos átlagnál.

A képviselő-testület a 130/2009. (VI.25.) sz. határozatával megszüntette az Egészségügyi Intézményt, így 2009. október 1. napját követően az egészségüggyel kapcsolatos feladatellátást az önkormányzat a polgármesteri hivatalon keresztül biztosítja.

A városban az egészségügyi ellátás 4 háziorvosi, 2 gyermekorvosi, 2 fogorvosi és 4 védőnői körzeten keresztül valósul meg. Biztosított továbbá a betegellátás hétvégén, ünnepnapokon, valamint hétköznapokon 17-7 óráig ügyeleti ellátás keretében.

A betegek gyógyszerellátása két gyógyszertár működésével megoldott.

A városban jelenleg bőr – és nemi beteg gondozás, nőgyógyászati szakrendelés valamint sebészeti magánrendelés folyik a betegek teljesebb körű ellátása érdekében.

A város a Széchenyi u. 5. sz. alatt rendelkezik egy épületegyüttessel, mely komplexum jelenleg orvosi rendelőként funkcionál, s mely épülettel kapcsolatban a város pályázatot nyert annak felújítására, korszerűsítésére. A pályázat alapvetően az alapellátás körébe tartozó rendelőegységek, a 4 háziorvosi és a 2 fogorvosi körzet, valamint az ügyeleti helyiség felújítására nyújt anyagi fedezetet, jelentős önkormányzati saját erőt is feltételezve. Ez csak a felújítás I. ütemének megvalósítását jelenti, és így sajnos a pályázat nem nyújt megoldást a felújítás további ütemeinek finanszírozására. A városnak ezért mindenképpen el kell határoznia, milyen finanszírozási megoldást választ a további ütemek megvalósítására, hiszen a szakrendelések helyiségeinek felújítása pályázati finanszírozás hiányában az önkormányzat feladata marad.

Döntött a képviselő-testület a háziorvosi laborkommunikációs rendszer kialakításáról. A program kialakítása, ill. használata több szempontból is hasznos: Egyrészt lehetővé teszi, hogy helyben történjen meg a vérvétel a betegek számára, akiknek ezután már nem kell átutazniuk a mezőtúri laboratóriumba vérvételre. Tekintettel azonban arra, hogy a háziorvosi rendelők csak mintavételi helyként működnek, a minták „utaztatását”, valamint a mintát vevő szakképzett, gyakorlott személyzet biztosítását mindenképpen meg kell oldani. A rendszer másik előnye, hogy a mintát kiértékelő labor az eredményeket internetes kapcsolaton keresztül, elektronikusan adja át a kezelő orvosnak. Ezzel gyors és a beteg szempontjából mindenképpen kényelmes megoldás valósulhat meg.

A városban meglehetősen szűkkörű a szakrendelések száma, azonban újabb szakrendelések központi finanszírozására nagyon kicsi az esély. Fontos azonban a lakosság egészségének megőrzése, ill. amennyiben lehetséges, a betegség megelőzése. Ezért -a szakrendelések hiányát nem pótolandó, de mindenképpen ürkitöltőnek szánt- egészség-megőrző, s prevencióss jellegű betegségmegelőző szűrővizsgálatok kiterjesztését, meghonosítását, és rendszeressé tételét kell célul kitűzni és segíteni azt, hogy a lakosság minél szélesebb köre rendszeresen tudjon hozzájutni ezekhez a vizsgálatokhoz. Igény mindenképpen van rá, hiszen 2010-ben 40-50 fő jelent meg a különböző vizsgálatokon (hallásvizsgálat, allergia szűrés, orthopédiai vizsgálat, arteriográfiás érvizsgálat). Különös jelentősége lenne például a mammográfiai szűrővizsgálatoknak, tekintettel a nőknél előforduló igen gyakori halálokat, a mellrákot figyelembe véve.

Figyelembe véve azt, hogy a gyermekeknél rendkívül magas a mozgásszervi rendellenességgel küzdők száma, valamint folyamatosan nő a túlsúlyos gyermekek száma, nagyon fontos egészségügyi kérdés a helyes életmód, a megfelelő mozgásmennyiség iránti igény kialakítása már gyermekkorban.

Ehhez jelentene segítséget a szervezett, de teljesítménykényszer nélküli, szabadidős célú, nagyszámú gyermekcsoportot megmozgató tömegsport megvalósítása.

4.1.5. Szociálpolitika

Alapelvek

A szociálpolitika jelentése szerint a lakosság, elsősorban a szerényebb körülmények között élő rétegek anyagi, társadalmi és művelődési helyzetének javítását célzó politika. A helyi politikusok, köztük a szociálpolitikával foglalkozók feladata, hogy a polgárok otthonuknak érezhessék a várost.

A közszerelő felelőssége, hogy megakadályozza a város társadalmának szétszakadását, csoportok, vagy egyének kitaszítottóságát, erősítsék a város társadalmának integrációját.

A helyi szociálpolitika gyakorlati alapelveként fogalmazható meg, hogy az ellátás középpontjában a szociális segítségre szoruló ember áll.

A helyi szociálpolitika fontos feladata a kirívó esélyegyenlőtlenségek mérséklése, valamint az ebből adódó társadalmi feszültségek (a marginalizálódás, a kirekesztettség) csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása. Ezen problémák kezelése a rendelkezésre álló források célzott felhasználását kívánja. A helyi szociálpolitikának közre kell működnie abban, hogy megelőzze a polgárok kisodródását a társadalom periferiájára.

Az alapelvek kijelölése a szociális ellátások fejlesztésében érdekelt politikusok és szolgáltató szakemberek közös érdeke. Szabályozott keretek között csak így lehetséges az együttműködés.

Intézmények, eljárások fejlesztése

A helyi szociálpolitika feladata, hogy az intézményi és pénzügyi lehetőségek keretei között kialakítsa a segítségnyújtás azon formáit és eljárásait, amelyek a megfogalmazott alapelveknek megfelelnek.

- Fokozatosan pótolni kell a ma még hiányzó helyi szociális alapellátó intézményeket.
- Meg kell erősíteni a segítségre szoruló polgárokhoz közeli alapellátó intézményeket.
- A speciális hátrányokra tekintettel ösztönözni szükséges a differenciált alapellátó és szakosított ellátást. Ennek során kulcsszerepe van az ágazatok közötti együttműködés fejlesztésének, az önkormányzatok közötti és a nem önkormányzati szervezetekkel való együttműködési formák, eljárások bővítésének.
- Időszerű a szektorsemleges „verseny” szabályainak a kialakítása és ezen belül az „esetmenedzselés” újszerű feladataihoz való alkalmazkodás annak érdekében, hogy ki-ki a neki legmegfelelőbb ellátási formához juthasson.
- Az európai gyakorlatnak megfelelően – alapos szakmai munkára támaszkodva – fokozatosan ki kell alakítani az igénybe vevők és a szolgáltatók, vagyis a segítségre szoruló és az ellátók, az intézmények közötti szerződések rendszereit.
- Ezek a szakmai célok, valamint az, hogy átlátható legyen az adófizető polgárok pénzének felhasználása, megkövetelik az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmának részletes kimunkálását, az ún. szakmai, intézményi standardok kialakítását.

A helyi szociálpolitika célcsoportjai:

Egyre több túrkevei polgár számára a szociális eszközök nyújtják a megélhetés kizárólagos forrását. A város társadalmi békéje, társadalmi kohéziója szempontjából fontos feladat azokat a polgárokat a normális lét felszínén tartani, akik másképpen, maguktól erre nem lennének képesek.

- Különösen hátrányban vannak azok az idősök vagy rokkantak, akiknek sem biztosítási jövedelemre nincsen joguk, és családjuk, rokonságuk nincs, vagy nem fogadja be őket.
- Vannak, akik nem jogosultak a „klasszikus” szociálpolitikai ellátásokra, mert nem is túl öregek, nem is túl betegek, de már hosszú ideje nincs munkájuk, önálló jövedelmük.
- A töredék családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekek veszélyeztetettsége egyre fontosabb feladatként nyilvánul meg.
- A szegénység áldozatai mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet az öregség, a mentális és fizikai egyezség hiánya.
- Különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása, normaszegő magatartása, „szerfűggsége”, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt

befogadni nem hajlandó társadalomba.

A marginalizálódott és szegény csoportok nem megfelelő szintű ellátása, más területeken is súlyos problémákhoz vezethet. E problémák könnyen kriminalizálódhatnak, elmérgesedésük ronthatja a város közbiztonságát, általános közhangulatát és arculatát is.

A szociális források és feladatok mértékének, egymáshoz való arányának várható alakulása

- A feladatokat és igényeket növeli Túrkeve város lakosságának csökkenése, a városi társadalom folyamatos előregedése, egyre bővülő létszámú időskorú lakosságot kell ellátni. A feladat elsősorban a szociális és egészségügyi ellátások közötti szakmai és szervezeti határterületeken jelentkezik.
- A bővülő feladatkört vetíti előre a munkanélküliség időtartamának növekedése is. A tartós munkanélküliségből következő helyzetek kezeléséhez a mai intézményrendszert fejleszteni és bővíteni kell. A tartós munkanélküliség kockázatával különösen sújtott rétegek – a képzéssel, képzettséggel nem rendelkezők – ellátása és segítése szintén így valósítható meg.
- A feladatorientált – tehát nem intézmény-orientált – finanszírozás jelentősen javíthatja az ellátások hatékonyságát. Ki kell alakítani az integráltabb forrás felhasználás lehetőségeit. Ez jelentős hatást gyakorolhat a feladatok és források arányának viszonyára, érinti a feladat- és forrás – átcsoportosítás kérdéseit is.
- A szakmapolitika a bentlakásos intézményi ellátásra nehezedő nyomást az otthoni, családi környezetbe eljuttatott szolgáltatások fejlesztésével akarja tehermentesíteni. Sajátos problémát vet fel az átmeneti időtartam alatt felmerülő változó összetételű működtetési kiadások finanszírozása. Az átmenet alatt a működtetés költségei jellemzően magasabbak, mint egy kialakult rendszeren belül. Arra célszerű törekedni, hogy a csökkenő kapacitásokból származó megtakarítások átcsoportosíthatóak legyenek az újonnan fejlesztendő szolgáltatási területekre. A feladatok és a források megosztása az egyes ágazatok között nem megoldott. Megválaszolásukra a mai viszonyok között a konkrét projektek kapcsán látszik esély. Érdemes megkezdeni az önkormányzatokon belül különféle ágazatokért felelős szakemberek közti egyeztetést.

A szektorsemleges és normatív elvű finanszírozás, a nem állami és a közintézmények szociálpolitikájában

- Megkerülhetetlen az önkormányzat szociálpolitikájának világos megfogalmazása, hogy milyen területen, feltételekkel kívánnak együttműködni a nem állami szervezetekkel.
- Meg kell határozni, hogy milyen megállapodási keretben kívánja az önkormányzat bevonni a nem állami szervezeteket a feladatok ellátásba, hiszen napjainkra igen színes paletta alakult ki a szociálpolitikai intézmények típusai között. Egyre nagyobb arányban jelennek meg a különféle vállalkozási és nonprofit formában tevékenykedő, egyházi és világi nem állami szervezetek. A nem állami szervezetek közfinanszírozásának alapvető jogi eszköze a szerződés. Olyan szerződés, amely képes a kölcsönös érdekeknek megfelelő garanciarendszert felállítani és intézményesíteni.

A szociálpolitika intézményeinek és eljárásainak fejlesztése

- Az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmainak meghatározása:

A szociálpolitikai forrásokkal való racionális gazdálkodás hatékonyságának és átláthatóságának javítása megköveteli azt, hogy követhető legyen az ellátások tartalma, mennyisége és minősége. El kell érni, hogy a közpénzek elosztása a finanszírozandó, elvégzendő feladatokhoz kapcsolódjon.

Túrkeve város szociálpolitikai ellátási szerkezete jelenleg megfelel a lakossági szükségleteknek. Bár az elszegényedés, a marginalizálódás jelei azt mutatják, hogy a hagyományosnak tekinthető szociális problémák területén és kezelésükön túl jelentős szerkezeti módosulásokra van szükség és erre vonatkozóan az ez irányú igények csak fokozódni fognak.

TÚRKEVE VÁROS JELENLEGI SZOCIÁLPOLITIKAI HELYZETÉBE VALÓ BETEKINTÉS

Az európai fejlődés egyértelműen bizonyítja annak szükségességét, hogy különböző helyzetű, szociális támogatást igénylő rétegek számára fokozatosan kiépüljenek olyan törvényi garanciák, amelyek biztonságot teremtenek az egyén, a család számára arra az esetre, ha szociális helyzetükben minőségi javulás következne be.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya a 70/D és 70/E §-ában rendelkezik a szociális ellátásokról.

70/D § /1/ A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

/2/ Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített környezet védelmével valósítja meg.

70/E § /1/ A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz, öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

Az Alkotmány 70/E §-a szerint az állam többféle típusú szociális intézmény segítségével köteles a szociális biztonságról gondoskodni. A szociális intézményrendszer keretében nyújtandó ellátásnak olyan minimumot kell nyújtani, hogy az biztosítja az emberi méltósághoz való jog megvalósulását.

Az államnak az általános ellátási kötelezettsége alapján törekednie kell a szociális biztonság lehető legteljesebb megvalósítására. Az 1993-ban elfogadott Szociális igazgatásról és ellátásokról szóló törvény (Sztv.) megalkotásával a jogalkotó megteremtette a szociális biztonság megvalósulásának intézményi alapjait.

A szociális segélyezés ellátásai az Sztv-ben kerülnek szabályozásra. A törvény rászorultsági alapon nyújt ellátásokat, végrehajtása a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozik. A helyi önkormányzatokról szóló törvény meghatározza az önkormányzatok önként vállalt és kötelezően előírt feladat- és hatásköreit.

A települési önkormányzat köteles gondoskodni a szociális alapellátásokról. Az egyes szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit a szociális törvény, illetőleg annak felhatalmazása alapján önkormányzati rendelt állapítja meg.

Túrkeve Város Önkormányzata törvényi kötelezettségének eleget téve minden szociális alapellátás körébe tartozó ellátásról gondoskodik. Az önkormányzat rendeletében szabályozza valamennyi ellátásra vonatkozóan a helyi feltételeket.

A törvényi kötelezettségek végrehajtását az önkormányzat polgármesteri hivatalán és a Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központján keresztül látja el.

Túrkeve város Önkormányzatának szociális szolgáltató rendszerének fő célja, hogy a szolgáltatások minden rászoruló részére elérhetőek legyenek.

A jelenlegi közszolgáltató önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervén keresztül történik a gyermekjóléti szolgáltatás, a családsegítés, a házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés, az idősek nappali ellátása és a kapcsolattartási ügyelet biztosítása.

Az intézmény Túrkeve székhelyen végzett gondozási és szolgáltatási tevékenysége a következő:

Gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások egyik formája. Ezen szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális, személyes szolgáltatás, mely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával szolgálja

- a gyermekek jólétét
- családban történő nevelkedését
- a veszélyeztetettség megelőzését
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését
- a családból kiemelt gyermek családjába történő visszahelyezését.

A BKTT Gyermekjóléti Szolgálat a fenti célok megvalósulása érdekében gondozási tevékenységet végez, szolgáltatásokat nyújt, szolgáltatásokat közvetít és szervező tevékenységet folytat.

A szolgáltatásnak ki kell terjednie a településen élő gyermekekre, azoknak bármely korosztályára, a velük kapcsolatban felmerülő figyelembe veendő szükségletek összességére. A területen dolgozó szakemberek elsődleges feladata a szolgáltatás biztosításán túl, segítsék a gyermekeket, valamint a

családokat gyermekeik nevelésében. Túrkevén a gyermekkorú lakosság száma folyamatosan csökken, ugyanakkor a hátrányos helyzetű, ezen belül a veszélyeztetett gyermekek száma folyamatosan növekszik. A veszélyeztetett gyermekek, korcsoportok megoszlása jelentősen átrendeződött a korábbi évekhez képest. A leginkább veszélyeztetett korosztállyá a 14-17 évesek váltak. Jelentősen csökkent az arány a 0-5 éves korosztályban.

A kezelt probléma típusa jellemzően már a különböző korcsoportokban: míg a 0-5 éves korcsoportban a család életviteli problémái jelennek meg, a két nagyobb korosztályban jellemzően a magatartászavar, teljesítményzavar és tanulási nehézségek, beilleszkedési problémák, iskolai hiányzás jelenti a legnagyobb problémát.

A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének alapja, hogy veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszert működtet, szervezi, koordinálja annak tevékenységét.

A rendelkezésre álló kapacitásokkal igyekeznek az intézmény eleget tenni a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtására vonatkozó jogszabályi előírásoknak: a gondozási feladatok ellátása mellett azonos hangsúllyal eleget tenni a szervezési és szolgáltatási elvárásoknak. A nyújtott szolgáltatások, tekintettel az érintett gyermekek számára, képesek elérni csaknem a teljes gyermekkorú lakosságot.

Családsegítő szolgáltatás a szociálisan vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítő szolgáltatás keretében végzett tevékenység - a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül - a szükséges mértékig kiterjed az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A családsegítő szolgáltatást a BKTT Családsegítő Szolgálata egyénre, családra vonatkozóan elkészített gondozási terv alapján, segítő kapcsolat keretében nyújtja.

Az elmúlt években a gazdasági válság hatására közel háromszorosára növekedett az előző évekhez képest a Családsegítő Szolgálatot felkereső adósságterhekkel, anyagi problémákkal küzdő családok száma. A családok egyre nehezebben tudják kifizetni a közüzemi számláikat, egyre nő azok száma, akiket a díjhátralék miatt a szolgáltatásokból kikapcsolnak/tak. Így egyre kilátástalanabbá válik a helyzetük, adósság-spirálba kerülve a társadalom perifériájára szorulnak.

A házi segítségnyújtás a BKTT Szociális Szolgáltató Központ gondozási tevékenységei közé, a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások közé tartozik. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi segítségnyújtásban részesülők, az azt igénylők száma állandónak mondható. A feladat ellátásnak személyi és tárgyi feltételei adottak.

A szociális étkeztetés olyan szolgáltatás, melyben azt az igénylőt, illetve általa eltartottat kell részesíteni, aki kora vagy egészségi állapota miatt, nem képes az étkezésről más módon gondoskodni.

A Túrkevén élő fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, hajléktalan személyek vagy szenvedélybetegek részére lehetőséget biztosít a Szolgáltató Központ az étkeztetés igénybe vételére, illetve segítséget nyújt a saját lakóhelyükön történő étkezés biztosítására.

Az étkezés a lakosság szükségleteinek figyelembe vételével került megszervezésre, kiszolgálással történő helyben fogyasztással, elvitellel, lakásra szállítással.

A Szociális Szolgáltató Központ a szociális étkeztetést, mint szolgáltatásért külső szolgáltatókkal kötött megállapodás alapján nyújtja. Tekintettel arra, hogy az intézmény a szociális étkeztetést 4 településen biztosítja, a vásárolt élelmiszer együttes értéke 2011-től a közbeszerzési értékhatárt meghaladja, ezért közbeszerzési eljárás kiírása vált szükségessé.

A Szociális Szolgáltató Központ 2006. január 2-án kezdte meg működését a Széchenyi utca 27. szám alatti kialakított központjában.

Jelenleg minden jogszabályi követelménynek, minden szempontból megfelel a kialakítása.

Az intézmény tevékenységének eredményessége kitűnik az ellátottak számának emelkedése után is.

A szakmai fejlesztések, elképzelések biztosítják 2011-utáni időszakban is a szociálpolitikai célok megvalósításában történő hatékony és eredményes feladat ellátását:

-az intézmény társulási fenntartásával, Túrkeve székhellyel és irányítással megvalósul a kistérségi feladat ellátás a gyermekjóléti és szociális alapszolgáltatások tekintetében,

-az eredményes működéshez a különböző telephelyeken rendelkezésre álló humán erőforrás hatékony kihasználására lesz szükség, a kliensek számának növekedése eredményezheti a létszámbővítést,

-a szolgáltatások nyújtásához kiírt pályázati lehetőségek kihasználása elsődleges szempont,

-a valós szükségleteken alapuló új típusú szolgáltatások bevezetése (mediáció, adósságkezelési szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása) koordinációval történő megvalósítása.

4.1.6. Kultúra

Az Önkormányzat a kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása, melyhez saját fenntartású közművelődési intézményt is biztosít – Túrkeve Városi Művelődési Intézmény és Könyvtár.

A kulturális koncepció tartalmazza azokat a célokat, melyek e feladat megvalósítás során kiemelt figyelmet kapnak:

- a helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása,
- a civil szervezetek által feltárt értékek minél szélesebb körben történő megismertetése, az oktatás - nevelés szolgálatába állítása,

Kiemelt szerepe van az Alapfokú Művészetoktatási Intézményeket fenntartó alapítványoknak: Túrkevéért Alapítvány, Keviföld Alapítvány.

- a nevelési-oktatási intézmények kulturális tevékenységének támogatása,
- a városi művészeti alkotótevékenység támogatása, új művészi értékek létrehozásának segítése, a szellemi tőke mobilizálása, a városban meglévő színes és gazdag szellemi alkotóerő bevonása a kulturális célok megvalósításába,

A Finta Múzeum támogatása- Mind a Finta hagyaték ápolására pénzeszközök átadása, mind a múzeum újszerű programjainak támogatása.

- a helyi hagyományok ápolása, és a hagyományteremtő kezdeményezések támogatása,
- a környezeti kultúra fejlesztése, Túrkeve épített és természeti környezeti értékeinek megóvása, a városképi arculatnak további fejlesztése,
- a cigány kisebbség kulturális törekvéseinek támogatása,
- a testvérvárosi kapcsolatainak ápolása, újabb testvérvárosi kapcsolatok kezdeményezése,

E területen kiemelkedő jelentőségű a francia, lengyel és erdélyi testvérvárosokkal sokéves hagyományra építő kulturális kapcsolatok ápolása.

- A város lakosságának mind teljesebb tájékoztatása a kulturális programokról, lehetőségekről, eseményekről.- a Túrkeve Újság, a Túrkeve Televízió útján. Ezen túlmenően célkitűzés a város honlapjának teljeskörű megújítása, átstrukturálása.

- A költségvetésen belül a kultúrára, a város életében legjelentősebb rendezvényre – a Kevi Juhászfesztiválra – illetve lehetőség szerint a civil szervezetek támogatására fordított pénzeszközök nagyságrendjének és arányának megőrzése.

Az Önkormányzat igyekszik minél nagyobb teret és támogatást nyújtani az együttműködő partnereknek a kulturális kínálat minél színesebbé, változatosabbá tételéhez

A kulturális élet fellendítéséhez elengedhetetlen a vállalkozói tőke bevonása.

4.1.7. Oktatás

Túrkeve Város Önkormányzata közoktatási intézményeit a mindenkori jogszabályi előírásoknak és a helyi társadalmi elvárásoknak megfelelően kívánja működtetni. Olyan átlátható intézményeket kíván fenntartani, amelyek pedagógiai, szakmai és pénzügyi hatékonyság jellemzői. A törvényben szabályozott ellátási kötelezettségének megfelelően, lehetőségei szerint folyamatosan gondoskodni kíván a nevelés-oktatás feltételeinek minőségi fejlesztéséről.

Túrkeve Város Önkormányzata saját intézmény fenntartásával biztosítja a bölcsődei ellátást az óvodai ellátást, az általános iskolai nevelést és oktatást, valamint a középfokú oktatást.

Városi közoktatási feladatot lát el az önkormányzattal történő megállapodás alapján a Túrkevei Református Egyházközség a Kaszap Nagy István Református Általános Iskola működtetésével, alapfokú művészeti oktatás folyik a Túrkevéért Alapítvány fenntartásában működő Egressy Béni

Zeneiskolában és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben valamint a Keviföld Alapítvány által fenntartott Korda Vince Alapfokú Művészeti Intézményben.

Elsősorban a zeneoktatásról gondoskodik az Egressy Béni Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a képzőművészeti és táncoktatást a Korda Vince Alapfokú Művészetoktatási Intézmény biztosítja.

Túrkeve Város Önkormányzata a nem önkormányzati fenntartású intézmények költségvetését működési támogatást biztosításával egészíti ki.

A logopédiai ellátást az óvodában a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet utazó logopédusa látja el. Az általános iskolások körében a logopédiai ellátást és a gyógytestnevelést kistérségi közoktatási normatíva igénybevételével helyi szakképzett gyógypedagógusok és gyógytestnevelő alkalmazásával biztosítjuk. 2011-től közoktatási megállapodás alapján az önkormányzati fenntartású intézmények tanulói mellett a gyógypedagógiai szolgáltatásokat a Kaszap Nagy István Református Általános Iskola tanulói is igénybe vehetik. A korai fejlesztést és gondozást, a fejlesztő felkészítést, a nevelési tanácsadást, továbbtanulási-pályaválasztási tanácsadást a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet látja el, amely nagyobb létszámú gyermek, tanuló vizsgálatát egyeztetett időpontban, helyben is megoldja.

A gyermekjóléti szolgáltatás a Berettyó-Körös Többcélú Társulás által fenntartott Szociális Szolgáltató Központ keretében működik.

A bölcsődei ellátást az óvodával összevont közös igazgatású intézmény, a Túrkevei Óvodai Igazgatóság és Bölcsőde látja el.

Az óvodai ellátás 6 feladat-ellátási hellyel működik, ahol a tiszta korosztályi csoportok mellett vegyes csoportok is kialakításra kerültek.

Az egyes feladat-ellátási helyek tekintetében megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya nem egyenletes. A jelenlegi, az egyes településrészek szerinti beövodáztatási gyakorlat felülvizsgálatra szorul.

A jövőben az óvodai csoportok kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a HHH-s gyerekek eloszlása az egyes feladat-ellátási helyek között ne haladja meg a 15%-os eltérést.

A feladat-ellátási helyek felszereltsége között nincs lényeges különbség, az eszközök és bútorzat mindenhol átlagos. Az épületek állagában fedezhető fel különbség, ez alapvetően az épületek megépítéskor alkalmazott technológiai hiányosságoknak köszönhető, ezért az egyik központi óvodaépületnél a felújítás és a bővítés indokolt.

Az óvodákban kiváló szakmai munka folyik. A törvényi előírásoknak megfelelően átdolgozott nevelési programot a Képviselő Testület 2010-ben fogadta el.

Várhatóan 2011 szeptemberétől 2 óvodai csoportot működtető Egyházi Óvoda indítására kerül sor.

A településen 2 általános iskola működik, az önkormányzati fenntartású Petőfi Sándor Általános Iskola, illetve a Református Egyházközség fenntartásában működő Kaszap Nagy István Református Általános Iskola. A hátrányos illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya a két intézményben kiegyenlített, jelentős eltérés nincs az intézmények között.

A Petőfi Sándor Általános Iskola négy feladat-ellátási helyen működik, a pedagógusok szakos ellátottsága biztosított. Az iskola telephelyei a települési átlagnak megfelelően fogadják a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, az egyes feladat-ellátási helyek, illetve a csoportok között nincs releváns különbség e tekintetben.

A sajátos nevelési igényű gyerekek felülvizsgálata megtörtént, közülük mindenki integráltan oktatható, ez a gyakorlatban is megvalósul. Az egyéni fejlesztési tervek elkészültek, a fejlesztések kiscsoportos formában történnek.

Az iskolai lemorzsolódási mutatók az országos átlagot nem haladják meg.

A fenntartó önkormányzat 2007-ben eredményesen pályázott a Minőségbiztosítás, mérés, ellenőrzés támogatása témában. Ennek megfelelően az általános iskola szakértő bevonásával elkészítette az intézmény pedagógiai eredményességének növelésére szolgáló akciótervét, továbbfejlesztette Intézményi Minőségirányítási programját.

Az intézmény infrastrukturális háttere folyamatos fejlesztésre, javításra szorul. Ehhez pályázati források keresésére, bevonására van szükség.

Indokolt és szükséges az intézményben integrációs vagy képesség kibontakoztató normatíva igénylését megalapozó szakmai program kidolgozása, a pedagógusok módszertani továbbképzéseken való részvételének fokozott támogatása.

Az általános iskolai korosztály létszáma folyamatosan csökken, ezért a költségvetési normatíva egyre növekvő mértékű kiegészítésre szorul. Indokolt és aktuális a következő években a létszámcsökkenéssel arányos telephely-megszüntetés-, a tanulói létszám és a pedagógus létszám arányosításának tervezése.

Az intézményi gazdálkodás hatékonyságának javítása érdekében javasolt a Kiskincstári rendszer bevezetésével az Óvodaigazgatóság és a Petőfi Sándor Általános Iskola -önállóan működő és gazdálkodó- státuszának - önállóan működő- státuszra történő átalakítása.

A településen önkormányzati fenntartásban működik a Ványai Ambrus Gimnázium, Informatikai és Közlekedésgépészeti Szakközépiskola.

Az iskola létszámát tekintve a helyi tanulók mellett magas arányban vannak a más településekről bejáró tanulók és a kollégiumot igénybe vevők. A középiskolába belépő osztályok esetében a sajátos nevelési igényű tanulók létszámában további emelkedés várható, így fejlesztésükre vonatkozóan városi szintű intézkedési terv kidolgozása szükséges.

Az intézményben történt kompetenciamérések eredményei azt mutatják, hogy a gimnáziumi szakokon az eredmények az országos átlag felett vannak, míg a szakközépiskolában az országos átlag alatt. A szakközépiskolai eredmények javítását szolgáló program kidolgozása további feladatként jelentkezik.

A szakképzési, szakközépiskolai képzés profiljának további bővítése mellett szükséges a gimnáziumi képzés színvonalának megőrzése, gimnáziumi osztályok indításának segítése. A csökkenő tanulólétszám megtartása/növelése érdekében előrehozott szakképzés, szakmunkásképzés bevezetése vált indokolttá.

Az intézmény általános infrastruktúrája az országos átlagnak megfelelő, kiemelendő viszont, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Térségi Integrált Szakképző Központ nyertes pályázatai révén több milliós eszközállomány telepítése szolgálja az intézményi szakképzést.

Példásképpen az iskola nemzetközi kapcsolatrendszere és eredményes szakképzési pályázati gyakorlata.

A közoktatási intézmények szakmai munkájukról rendszeresen beszámolnak a Képviselő-testületnek.

A Képviselő-testület 2010. decemberében elfogadta a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést és Intézkedési Tervet. Az akciótervben foglaltaknak megfelelően 2011 februárjától Esélyegyenlőségi Munkacsoport kezdi meg munkáját.

Az önkormányzat közoktatásának feladat-ellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési tervét a költségvetési lehetőség függvényében szükséges kialakítani, a terv végrehajtását legalább két évenként értékelni és felülvizsgálni szükséges.

A jogszabályban előírtaknak megfelelően a felülvizsgálat során hatékonyságvizsgálatot kell végezni, amely megmutatja a közoktatási intézmények működését, azok eredményességi mutatóit és a szükséges beavatkozásokat.

A vizsgálat kiterjed a népességi adatok változásaira, azok közoktatási intézményekre gyakorolt hatására, a kötelező és önként vállalt feladatok költségvonzatára, a szakmai feladatok megvalósulására, az intézmények kihasználtságára, a lehetséges költségcsökkentésekre, a szükséges eszközfejlesztésekre, az intézményi humánerőforrás-gazdálkodásra, pályázatok készítésére, intézményi gazdálkodásra, az esélyegyenlőség biztosítására, a dokumentumok összhangjára.

Gazdasági programunkban célunk a kötelező és felvállalt önkormányzati feladatok ,óvoda, általános iskola, bölcsődei ellátás, középfokú oktatás és képzés további jó szakmai szintű ellátása. Ennek érdekében folyamatosan vizsgálni kell a működés hatékonyságát, keresni az optimális működési struktúrát. Az egyéb közoktatási körben célként kell megfogalmazni a pedagógiai szakmai szolgáltatások igény szintű biztosítását.

Kiemelt célunk a zökkenőmentes feladat-ellátás, szakképzett pedagógusok irányításával, a pedagógiai programokban meghatározott feladatokhoz a megfelelő tárgyi feltételek biztosításával. Továbbra is számítunk a Református Egyházközség közoktatási feladatvállalására és a kistérségi szakszolgálatra.

Törekszünk az alapítványi művészeti oktatás és képzés lehetőség szerinti támogatására

4.1.8. Sport

Túrkeve Város Önkormányzata a 2009-ben elkészült Sportkoncepciójában foglaltaknak megfelelően:

- Anyagi lehetőségei függvényében támogatja a városi sporttevékenységet
- Együttműködik a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel
- Az önkormányzat a tulajdonát képező sportlétesítményeket fenntartja, működteti. A város költségvetési lehetőségeitől, valamint egyéb támogatási forrásoktól függően törekszik az önkormányzati sportlétesítmények, a közterületeken lévő sportpályák, játszótérek karbantartására, fejlesztésére.
- A lakosság egészségmegőrzése érdekében hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek- és ifjúsági sportot – ezen belül az iskolai testnevelést, mint kötelezően ellátandó

- sportfeladatot –a versenysportot, az utánpótlás-nevelést valamint a szabadidősportot állítja.
- Az önkormányzat támogatja a családok sportját, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és a fogyatékosok sportját. Közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgás-gazdag életmóddal kapcsolatos felvilágosító tevékenység szervezésében.
- Közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

Túrkeve Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy város polgárai és közösségei felelősséget érezzenek saját lelki, szellemi, testi egészségükért.

Városunk sportpolitikai koncepciójának egyik központi eleme, hogy polgárai egészségesen éljenek és minél többet sportoljanak. Ez a tény és a fenti megállapítások szükségessé teszik, hogy az egészséges életmódot, a sportolást az eddigieknél nagyobb hangsúllyal kell népszerűsíteni Túrkevéen.

A jövőbeni feladatok rövid- és középtávú célokként kerülnek meghatározásra.

Rövid távú célok esetében a határidő a megvalósulást illetően 2 év, középtávú célok esetében 3 -4 év.

Rövidtávú fejlesztési irányelvek

- A város sportlétesítményei szabad kapacitásának felmérése-összevetése, a potenciális használók igényeivel, majd ezek biztosítása szabadidős- és versenysport célokra.
- Folyamatossá kell tenni az oktatási intézmények fedett és szabadtéri sportlétesítményeinek tervszerű és fontossági sorrendet követő felújítását.
- A tömegsport előmozdítása érdekében az oktatási- nevelési intézmények együttműködésére alapozva, igény szerint tömegsport-rendezvényterv előterjesztése javasolt.
- Fejlesztési irányelvek kidolgozása az Önkormányzat feladat-meghatározásai között a sportlétesítmények infrastrukturális hiányosságainak megszüntetése érdekében.

Középtávú fejlesztési irányelvek

1. A városi, lakótelepi szabadtéri területek, pályák, játszóterek állapotának felmérése, korszerűsítése, átalakításuk az uniós szabványoknak megfelelően.
2. A városi sportingatlanok infrastrukturális felújítása ütemezés szerint.

Folyamatosan megvalósuló irányelvek

- III. A városunkban élők számára hozzáférhetővé kívánjuk tenni a sportolási és rekreációs tevékenységeket, az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára ugyanakkor biztosítani szükséges az egyéni sportteljesítmények javításának feltételeit.
- IV. A sportlétesítmények eredeti funkciójának megtartása, a más célra történő elidegenítés megakadályozása.
- V. Fontos feladata Túrkeve Város Önkormányzatának, hogy segítse szakmailag, erkölcsileg és nem utolsó sorban anyagilag a nevelési-oktatási intézmények, a sportegyesület és szakosztályai, valamint az egészségkárosultak és hátrányos helyzetűek sportszakmai célkitűzéseit, terveit.

4.1.9. Ifjúságpolitika

Túrkeve Város Önkormányzata fontosnak tartja a fiatalok közéleti részvételét, ennek segítését. Az önkormányzat lehetőség szerint támogatja a helyi ifjúsági civil szervezetek működését, rendezvényeiket, programjaikat, számít közreműködésükre a különféle városi ünnepek, programok szervezésekor, lebonyolításakor. Segítjük a fiatalok művészeti csoportjait, akik szívesen vesznek részt városi ünnepeken, rendezvényeken, színvonalas, hangulatos műsoraikkal részévé váltak a város kulturális életének

Rendszeresen megszervezésre kerül városunkban a Fiatalok Napja. A fiatal alkotók számára kiállítások szervezésével, munkáik bemutatásával lehetőséget kínálunk önkifejezésük gyakorlására. Tehetségnap szervezésének támogatásával segítjük a tehetséges fiatalok megismertetését.

Önkormányzatunk csatlakozott a Bursa Hungarica Önkormányzati Felsőoktatási Ösztöndíjprogramhoz, amely során évente 50-60 hátrányos helyzetű túrkevei felsőoktatásban tanuló hallgató tanulmányait támogatjuk.

Sokféle sportágban, szervezett keretek között sportolási lehetőséget biztosítunk a sport iránt érdeklődő fiataloknak.

Az ifjúság egészséges életmódra nevelését segítve a költségvetésből elkülönített összeggel támogatjuk az iskolai tömegsportot és a szakosztályi utánpótlás-nevelést. Az önkormányzat nem rendelkezik Ifjúsági koncepcióval, ezért annak mielőbbi elkészítését tervezzük.

4.1.10. Településmarketing és média

Alapvető fontosságúnak tartjuk a tudatos arculat-teremtést és tervezést Hatékonyabb marketing-eszközökkel segíteni kívánjuk a város megismertetését, a befektetési lehetőségek bemutatását.

A hagyományos kommunikációs eszközök felhasználásával célunk a minél jobb tájékoztatás, informálás. Ennek leghatékonyabb eszköze a Városi Televízió, a Túrkeve Újság az Új Néplapban megjelenő Túrkeve oldal és a megújuló városi honlap.

Célunk a város turisztikai szempontból kiemelt létesítményeiről, épületeiről új városi prospektusok, képeslapok, turisztikai, természetvédelmi értékeinket bemutató kiadványok, könyvek megjelentetése, CD-k készítése, a PR tevékenység javítása. Évek óta rendszeresen részt veszünk az Utazás kiállításon, a különféle országos gasztronómiai és kulturális rendezvényeken.

Fontosnak tartjuk, hogy településünkről, a közérdekű eseményekről, folyamatokról, döntésekről megadjuk a szükséges információkat a sajtó számára. Jelenlegi kábeltelevíziós rendszeren és interneten keresztül tájékoztatjuk a lakosságot a helyi képviselő-testület munkájáról, illetve lehetőségeink szerint a település egyes kulturális programjairól. Minden tömegkommunikációs eszközt fel szeretnénk használni a hatékony, hiteles, érthető tájékoztatásra.

A város turizmusának összefogása érdekében Tourinform iroda ill. TDM szervezet működtetése szükséges a város centrumában. Az iroda legfontosabb feladata a település marketing, a település arculat elkészítése, az imázs kampány levezénylése, a turisztikai értékesítés és az arculat folyamatos biztosítása a turizmus minden szegmensében (kiadványok, internet, PR. cikkek, turisztikai vásárok, stb.). Az iroda egyben üzlet is, ahol a helyi, térségi kézművesek, népművészek termékeit lehet értékesíteni.

A város idegenforgalmi potenciálja korlátozott, azonban az ágazat még jelentős tartalékokkal rendelkezik. A vendéglátóhelyek és a kereskedelmi szálláshelyek számának növelése fontos turisztikai célkitűzésünk.

Ahhoz, hogy a vendégéjszakák száma tovább növekedjen, összehangolt, vonzó programok szükségesek.

Az idegenforgalom szerepének növelése érdekében átgondolt turisztikai fejlesztési koncepció nélkülözhetetlen a fejlődés szempontjából: a kerékpározás, a horgászat, egyéb vízi-sportok, lovas turizmus fejlesztése növelheti a város turisztikai vonzerejét.

A hagyományos városi programjainkat, megemlékezéseinket, rendezvényeinket a Képviselő-testület által elfogadott rendezvénytervünk alapján szervezzük. Országos hírű rendezvényünk a Kevi Juhászfesztivál, a Böllértalálkozó és a civileket is megmozgató Város Napja, Civilek Napja.

4.1.11. Turizmus

A turizmus kiemelt jelentőségű a városban, az ebből szerzett jövedelem sok ember, család részére jelenti a megélhetés forrását. A turizmusnak több ága van jelen pl. az egészségturizmus, a vadász- és lovas turizmus. A város turizmusát, a turizmus fejlesztését az „ad-hoc” jelleg jellemzi, nincsenek vezérelvek, nincsenek egymásra épülő vagy egymás mellett fejlődő tervek. Szükséges meghatározni a rövid és középtávú jövőkép vezérelt stratégiát, Túrkeve város turisztikai fejlődésének irányát, irányait. Tisztázni kell az alábbi kérdésekre adandó válaszokat:

1. Hol tartunk most?
2. Hová akarunk eljutni?
3. Milyen út vezet oda?

Ezt egy önálló tanulmányban kell lefektetni. Az elkészítés során be kell vonni a turizmus minden ágazatában érdekelt helyi magánszemélyeket, vállalkozásokat, önkormányzatot, egyesületeket, intézményeket, stb.

Strandfürdőhöz kapcsolódó fejlesztési elképzelések: I.ütem.

4. nyári és téli hosszabbított nyitva tartás,
5. kedvezményes családi és egyéni belépők a Túrkevei állandó lakosoknak,
6. a külső és belső termál medencék fejlesztése és bővítése,

7. új termálkút fúrása,
8. szükséges meghatározni a rövid és középtávú jövőkép vezérelt stratégiát, Túrkeve város turisztikai fejlődésének irányát, irányait.

Strandfürdőhöz kapcsolódó fejlesztési elképzelések: II.ütem.

9. egészségügyi szolgáltatás fejlesztése,
10. a wellness szolgáltatások létrehozása,
11. szaunaház létrehozása,
12. hullámedence és tanmedence építése,
13. fedett uszodarész kialakítása(mindennapos úszásoktatás).

A jelenleg meglévő, egészségturizmusra épülő termál- és élmény fürdőt tovább kell fejleszteni. A fürdőgyógyászat alapja a fürdő előtt lévő gyógyvizés kút, amely a ráépülő szolgáltatással biztosítja a Gyógyfürdő Kft éves bevételének 30%-át. A kút 55 éves és bármikor történhet egy geológiai katasztrófa, a kút összeomlása. A kútból több víz kitermelése jelentős kockázattal jár ill. a kút „homokolása” megnövekszik és ez a működtetést nehezebbé, drágábbá teszi. Szükséges egy új 800-1.000 m-es mélységű termálkút fúrása és a termálvíz gyógyvízzé minősítése, amely stabilizálja a fürdő működését, megszünteti a munkahelyek veszélyeztetettségét, új gyógyászati fejlesztéseknek az alapja lesz.

A főszezonon kívüli időszakban növelni kell a fürdőt látogatók számát, melynek alapja egy több generációs fürdőzést biztosító épület, a jelenlegi helyett. Az épületben biztosítani kell a betegek, fiatalok, gyerekek, családok részére a téli fürdőzés élményét, különböző medencékkel, élményelemekkel, jakuzzival, stb.

Szükséges a meglévő fürdő főépület átalakítása, a különböző szakellátásra érkező betegek és a fürdőzésre érkező vendégek elkülönítése, a korszerű beléptetési rendszer, diszpécser szolgálat bevezetése érdekében. Nem megoldott a mozgássérültek részére az épület különböző szintjei közötti mozgás, nincs kihasználva a tetőtér, ahol 100-150 fős konferenciaterem (konferencia turizmus), fitness terem kialakítására van lehetőség.

A nyári látogatók számának növelése érdekében több generációnak is élményt nyújtó medencéket kell építeni pl. hullámedence, csúszdák vagy csúszdapark, stb. A fejlesztéseket úgy kell tervezni, hogy kialakuljon a fürdő egyedisége, hangsúlyozva a helyi jellegzetességeket.

A meglévő vendégek megtartása és új vendégek szerzése érdekében fejleszteni szükséges a kemping faházak szálláshelyeit, egészségügyi épületeit (komfortos szobák, padlófűtéses zuhanyzó, WC-k, stb.).

Az épülő ifjúsági szálló nem csak a kiránduló diákok részére kell, hogy szállást nyújtson, hanem meg kell teremteni a lehetőségét annak, hogy az erdei iskola programhoz csatlakozhassunk, ezzel bővítve a hozzánk érkező vendégek számát.

A magasabb költségű hajlandósággal rendelkező turisták igényeinek kielégítése érdekében egy három vagy négycsillagos szálloda (gyógy szálló) megépítését kell segíteni.

A stabilabb vendégkör megteremtése érdekében folytatni kell a Kincses-kert, Drága-kert üdülő övezetté való átalakítását, mellyel generációkat lehet a településhez kötni.

Az egészségturizmus mellett a város turisztika attrakciója még a lovas és vadászturizmus. A Györfi tanya adottságait jobban ki kell használni különböző rendezvényekkel, programokkal, a szálláshely egyidejű korszerűsítésével. A lovasturizmusban érdekeltet össze kell fogni, programjaikat egyeztetni, rendezvényeiket segíteni, hogy hamarosan lehetővé váljon régiós, országos lovas rendezvény(ek) lebonyolítása.

Az őszi – tavaszi (holt) időszakban jó bevételi forrást jelentenek a városban megjelenő hazai és külföldi vadászok. Meg kell teremtenünk azokat a feltételeket, hogy a vadászok a helyi szállásokat, szolgáltatásokat vegyék igénybe. Erősíteni szükséges a Vadásztársaságot működésében, hogy az ideérkező vadászok vadban gazdag területet találjanak és bőséges zsákmánnyal térhessenek haza.

További lehetőségek vannak még a horgász, kerékpáros, öko- és a kultúrturizmusban is, melyek még nem kellően feltártak. Be kell mutatnunk a vendégeinknek kulturális értékeinket, a horgászati, ill. az ökoturizmusban rejlő lehetőségeket, meg kell vizsgálni, hogy hogyan csatlakozhatunk az EuroVelo 11. számú túraútvonalhoz.

A városunknak két kiemelkedő turisztikai rendezvénye van, a Juhászfesztivál és a Böllér-találkozó. Ezen rendezvények megtartása és erősítése szükséges, hisz mind a kettő olyan helyi szakmához kapcsolódik, amelynek hagyománya több 100 éves.

Túrkevéen 2009-ben az átlagos tartózkodási idő 5,1 éj volt a kereskedelmi szálláshelyeken, ami kiemelkedően jó az országos ~2,5-es vendégéjszakához képest. Ezt meg kell tartani és lehetőség szerint fokozni. Ha a vendégek jól érzik magukat, friss információkat kapnak a városról, a rendezvényekről, a látnivalókról, a környező lehetőségekről, akkor a vendégek megtartása, új vendégek idecsábítása és a tartózkodás meghosszabbítása megvalósítható.

4.1.12. Külkapcsolatok

Túrkeve Város testvérvárosi kapcsolatot tart fenn a romániai Nagyszalontával, a lengyelországi Porabka és a franciaországi Auchel városával. 2011-ben kerül sor az Ukrajnai Nagybockó és Túrkeve közötti testvérvárosi megállapodás aláírására.

Az együttműködés jelenleg elsősorban önkormányzati, intézményi szinten valósul meg. Cserelátogatások, tapasztalatszerző utak, tudományos konferencián, hagyományőrző és kulturális rendezvényeken, város napi programokon való részvétel jellemzi a kapcsolatokat. Elsősorban az oktatási intézmények diákjai vesznek részt kulturális, művészeti és sport-találkozókon.

Kiemelkedő a Ványai Ambrus Gimnázium, Informatikai és Közlekedésgépészeti Szakközépiskola szakképzés területén kialakult nemzetközi kapcsolatrendszere. Elsősorban a Leonardo da Vinci és az ECVET program révén francia, finn, román iskolai és felnőttképzési intézmények szakképzési és vizsgarendszerének összehangolásában vesznek részt.

A testvérvárosi kapcsolatok tartalmának irányát a jövőben a gazdasági jellegű együttműködés erősítése kell hogy képezze. Támogatni szükséges a gazdasági szereplők közötti kölcsönös előnyöket biztosító összefogást, a gazdasági szakemberek közötti tapasztalatcserét, a bevált „jó gyakorlatok „ adaptálását. Továbbra is erősíteni kell a túrkevei gyógyvízre épülő egészségturizmusból adódó német, holland kapcsolatok kiépítését.

Kívánatos a civil szervezetek fokozottabb bevonása az interperszonális kapcsolatok erősítésében. Keressük annak lehetőségét, hogy a hazánkkal határos magyarok lakta területeken további testvértelepülési kapcsolatot építhessünk ki. A kapcsolatok kiépítésében továbbra is számítunk az egyházak, civil szervezetek, sportegyesületek képviselőinek segítségére is.

4.1.13. Bűnmegelőzés és közbiztonság

Támogatni kell, mind a rendőrség, a mezőőrség és a polgárőrség együttműködésének javítását, közös tevékenységének kialakítását, mivel a mind súlyosabb rendőrségi létszámhiány más módon rövid távon nem kezelhető.

A város központi részein térfigyelő rendszer kialakítása szükséges a prevenció jegyében.

Ennek a beruházásnak a Rendőrséggel összehangolt beruházásnak kell lennie Kisújszállás és Karcag településének példáján.

Törekednünk kell a várost körülvevő „hobbikertek” értékeinek megőrzése összehangoltan a rendőrséggel és a polgárőrséggel.

A mezőőri szolgálat fejlesztése is a következő évek feladata.

V. Adópolitika

5.1. Túrkeve adópolitikájának várható hatásai

Az önkormányzatok gazdasági önállóságának egyik eszköze a helyi adók rendszere, mely lehetőséget teremt a helyi szuverén adóztatási jog gyakorlására, s ezzel együtt a helyi adópolitika kialakítására.

Türkevény a helyi adók közül a magánszemélyek kommunális adója és az idegenforgalmi adó, valamint a helyi iparüzési adó került bevezetésre.

Az elmúlt évben a vagyoni típusú adóból származó bevétel növekedés az adómérték növelése – törvény adta kereteken belüli – miatt következett be, illetve a TAKARNET hálózattól történő adótárgyak felderítéséből adódott.

Az idegenforgalmi adóból származó bevételek folyamatosan növekedtek. Ennek oka részben az adómérték – törvény adta kereteken belüli – évenkénti növelése (kivétel a 2009. év), részben pedig a vendég éjszakák számának növekedése, illetve 2010. évtől a 70. életévét betöltött magánszemély törvényi szintű adómentesség megszüntetése.

A helyi iparüzési adó a helyi adók közül a legjelentősebb és legnagyobb adóbevételt eredményező adónem. Az adózók számának növekedése, az adóalap, adó változása mutatja a vállalkozások árbevételének növekedését (vagy csökkenését). Az adóhátralékok összege, változása mutatja a pénzügyi nehézségeket (pl. építőipar, „lánctartozás” stb.)

Külön figyelmet kell arra fordítani, hogy az adómérték növekedése a helyi sajátosságokhoz és igényekhez, a lakosság teherbíró képességéhez igazodjon. Az idegenforgalmi adónál törekedni kell a turizmus megtartására, az iparüzési adónál a vállalkozásbarát adóztatás szem előtt tartására.

Feladatként jelentkezik a már most is hatékonyan működő adófelderítés további erősítése, illetve az ellenőrzések számának növelése. Az adóhátralékok és egyéb kintlévőségek behajtásának hatékonyabbá tétele pedig erősíti az adózási fegyelmet.

A központi adók és a helyi adók aránya, illetve a központi adókból az önkormányzati részesedés lényegesen nem változik a következő években.

A helyi adók bevezetésük óta integrálódtak a város – kiadásait alapvetően meghatározó – bevételi szerkezetébe.

A helyi adók fokozatosan az önkormányzat saját hatáskörébe tartozó legfontosabb bevételi forrássá váltak és mivel a kormányzati pénzügyi megszorítások a jövőben sem csökkennek, a város egyre inkább arra kényszerül, hogy a helyi bevételeit növelje.

A helyi döntési hatáskörbe tartozó jövedelmek mértékének növelése és az adó adminisztráció hatékonysága javításának szükségessége által egyre nagyobb hangsúlyt kap a helyi adórendszer, annak formálása, alakítása és az önkormányzat forrásainak biztosítása.

A helyi adókból származó bevételek alakulását alapvetően két tényező határozza meg.

Az egyik jelentős faktort a törvényi módosítások kifejezik, azaz a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény egyes adónemeiben bekövetkező változások – adómérték módosítása, mentességi kör növelése – szűkítése, adóalap változások – amelyek nagy mértékben hozzájárulnak az adóbevételek mértékének alakulásához.

A másik fontos tényezőként a helyi adók bevezetettségi fokát nevezhetjük meg.

Amennyiben a fent megfogalmazott várakozások helyesek, akkor a városi adópolitika előtt a közeljövőben számos feladat áll.

A városi adóbevételekben változatlanul a helyi adók lesznek a domináns elemek, az egyre növekvő, de számítását, adatbázisát és mértékét kormányzati szinten megállapított „átengedett” gépjárműadó mellett.

5.2. A városi adópolitika célja is eszközei

A költségvetés bevételi szerkezetében fontos szerepet kap a helyben képződő bevételek, így a helyi adók szerepe felértékelődik, a bevételek egyre tekintélyesebb hányadát biztosítja.

Az új helyzet komplex megközelítést igényel. A városi adópolitikát, mint eszközrendszert is a szerteágazó önkormányzati célokhoz kell illeszteni. Ennek keretében a beszedett adó növelése érdekében:

14. kiemelt cél az új munkahelyek teremtése, melynek érdekében megkezdődött az ezt

- megalapozó adópolitikai, üzleti környezet fejlesztésére vonatkozó intézkedések megfogalmazása a költségvetési koncepcióban,
15. otthonteremtés – lakásprogrammal új adókötelezettség keletkezése,
  16. határozott és világos képet kell kapniuk az adóalanyoknak a város fejlesztési céljairól, azok tervezett üteméről.

Az általános és mindenkit „érintő” magánszemélyek kommunális adó léte az adóalanyok oldaláról erősítheti az adóforintok felhasználására vonatkozó információk körét, az adózó oldaláról pedig kívánatosá teszi a megvalósítani kívánt célok transzparens megjelenítését.

A törvényi szabályváltozás eredményeként az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében 2011. évtől megszűnik a piaci, vásároló kiskereskedelmi tevékenység utáni ideiglenes jellegű iparüzési adó kötelezettség.

2011-től a hang, kép, adat vezetéken, kábelben, rádióan, optikai úton történő továbbítását szolgáló berendezés – a Htv szerint – telephelyet keletkeztet az adózó számára, ami a város iparüzési adóbevételeinek növekedését biztosítja.

Összességében tehát az adópolitika összetett funkcióinak érvényesítése követelmény. A helyi adórendszer technikájának, adómértékének, adómentességek kialakításának, elemzésének állandó figyelemmel kísérése fontos feladat. A szükséges bevételek biztosításán túl a prioritások és fejlesztési irányok adekvát megjelenítése az adópolitikába is beillesztésre kell, hogy kerüljön.

Az adópolitikai eszközök hatékony működtetése biztosítéka lehet az adóbevételek növelésének, a város működő feladatainak, fejlesztési terveinek összehangolásában, tartós megjelenítésében.

VI. Fejlesztésekkel kapcsolatos önkormányzati elképzelések (Célterületeink)

A gazdasági program kialakításáért felelős önkormányzat – hivatalán keresztül - önállóan, demokratikus módon, széleskörű nyilvánosságot teremtve intézi a település közügyeit, gondoskodik a helyi közszolgáltatásokról, kötelezően és önként vállalt feladatainak ellátásáról.

A Hivatal szervezete az alapvető feladatcsoportok, az egymással összefüggő tevékenységek figyelembevételével került kialakításra, és az így kialakított struktúra képes rugalmasan alkalmazkodni a feladatok változásához, az ellenőrzés, a kommunikáció, az információáramlás valamint a felelősség megállapítása is megvalósítható.

A jogszabályi és egyéb, jelenleg is folyó közigazgatást érintő változások azonban igénylik a hivatali működés folyamatos, tervszerű fejlesztését, korszerűsítését, a munkaszervezés modern formáinak alkalmazását, a lakosság által is elismert és elfogadott értékek megőrzését.

Az Önkormányzatra már-már teljesíthetetlen anyagi terheket ró az intézményei (óvodák, iskolák és művelődési intézmények) fenntartása, az épületek állagának megóvása, felszerelésük biztosítása, a szűkös központi források miatt a kötelező és vállalt feladatok színvonalas ellátása.

A társadalmi-gazdasági elmaradottság, a szociális kiadások jelentős volta igen nehéz helyzetbe hozza a város vezetését, mely minden lehetséges külső-belső eszközt, pályázati lehetőséget felhasználva igyekszik megtalálni azokat a kitörési pontokat, amelyek elősegíthetik a gazdasági élet élénkítését, a helyi társadalom életminőségének javítását, felzárkóztatását.

A mezőgazdasági jelleg ellensúlyozására városvezetés a korábbi időszak városfejlesztési beruházásain keresztül, valamint a hagyományosan megrendezésre kerülő kulturális rendezvényekkel (pl. Kevi Juhászfesztivál) mind hangsúlyosabb szerepet szán a szolgáltatási szférának, ezen belül főként az idegenforgalomnak és a gyógy- és ökoturizmusnak, amelyhez megfelelő feltételeket biztosít a közeli Berettyó, a termásvíz gyógyító hatása, a gyógyfürdőben felépült fürdőkomplexum.

6.1. Városfejlesztési elképzelések

Az utolsó fejezetünkben a jövőt meghatározó fejlesztési elképzeléseink szerepelnek. 59 célkitűzést állapítottunk. Természetesen ezekhez kapcsolódóan és ezen célokön kívül is több kisebb összegű beruházást is megvalósítunk, melyek ebben a felsorolásban nem szerepelnek.

Azonban a gazdasági programunk irányvonala az elsődleges és a költségvetésünk fejlesztési részét ez a program határozza meg a 2011-2014-es években.

A helyi költségvetést meghatározó tényezők leíró részben több olyan évenként ismétlődő költségvetési tétellel is találkozunk, amelyek a fejlesztési célterületeknél nem kaptak helyet. Ilyenek a nagy rendezvényeink támogatása és pl. a civil szervezetek támogatása.

A felsorolt adottságainkból az elmúlt években és évtizedekben a termőföldet (az agrárgazdaság), a termálvizet (turizmus részénél részletezve- Termál és Gyógyfürdő fejlesztése) és 2009 óta a földgázt is hasznosítjuk. Jelenleg is zajlik több földgázkút országos hálózatba folyó kapcsolása. Reményeink szerint ezek a „kincseink” növekvő bevételekhez juttatják a településünk lakóit és önkormányzatát.

Új korszerű foglalkoztatási lehetőség feltárása (mikro-,kis- és középvállalkozási réteg támogatása) lenne fontos és ezek számára való terület és piacbiztosítása.

Lehetőségünk volt ipari park cím elnyerésére 1999-ben készült és jóváhagyott szabályozási terv alapján, de nem valósult meg a beruházás. Ehhez kapcsolható, hogy az elmúlt években az „ipari park” területén eddig már működő vállalkozások szinte egy kis „Ipari Parkot „alakítottak ki a volt AFIT területéből 1990 óta.

Várhatóan Túrkeve meghatározó nagyvállalata a jövőben is komoly fejlesztésekre készül és az Önkormányzat minden tekintetben partnere a beruházás megvalósítását tekintve. Egyébként ezen a területen több megerősödött kis- és közép vállalkozás működik évek óta és valószínű az „ipari park cím” nélkül is eredményes fejlesztéseket hajtanak végre a következő években.

Minőségi lakókörnyezet és otthon kialakítása a cél.

A munkahelyen kívül az embert körülvevő környezete a legfontosabb. A lakóhelyük és lakókörnyezetünk fejlesztése a vidéki életminőség meghatározó szegmense. Ennek szellemében javítani kell közterületeink, a belterületi úthálózatunk és járdáink állapotát. Növelnünk kell a zöldfelületeink arányát és ezen kívül még több városüzemeltetési, városfejlesztési feladatunk is van. Nem szabad figyelmen kívül hagyni városközpontunk rehabilitációját, a külső kerületeink fejlesztését, az országos és helyi védelem alatt álló épületeink, értékeink megóvását.

Városfejlesztési elképzelések melléklete a fejezet végén található.

(1.)Melléklet

6.2. Munkahelyteremtés és megőrzés

Fontos megemlíteni a „közsférában foglalkoztatottak” magas arányát a települési foglalkoztatás terén. A bölcsőde, óvoda, általános iskola, gimnázium és szakközépiskola és a városi tulajdonú cégek munkavállalói nagy arányban veszik ki részüket a városi foglalkoztatottsági szerkezetből. Főleg diplomás/értelmiségi réteg dolgozik ebben a szférában. Az itt foglalkoztatott munkavállalók 80%-a felsőfokú végzettségű és ez nagyon nagy terhet és feladatot ró az önkormányzatra. Várhatóan a jövőben sokkal nagyobb szerepe lesz a meglévő munkahelyek megőrzésének, mint új munkahelyek teremtésének.

Kiemelt feladatunk a helyi értelmiség, a fiatalok Túrkevéen tartása és ezt csak úgy érhetjük el, hogy a meglévő intézményrendszerünket fenntartjuk és valamelyest fejlesztjük

Ezzel összefügg az alacsony iskolázottsági réteg foglalkoztatása a közfoglalkoztatási programokban. 2010. évben 300 fő foglalkoztatást tudtuk megoldani és ezzel csökkentettük a regisztrált álláskereső körét. A jövőben a megváltozott feltételekkel újra induló közfoglalkoztatási program jelentősége várhatóan csökkenni fog, mivel az új konstrukció nem a legelőnyösebb a finanszírozást tekintve.

El kell kezdeni az önkormányzati tulajdonú mintagazdaság létrehozást a kísérőgáz hasznosítási beruházással egy időben és az alacsony iskolázottságú rétegeket foglalkoztatni kell zöldség, illetve virágkertészetben(közétkeztetésbe közvetlenül kell termelnünk).

A kibővült Túrkevei Vízmű és Városgondokság Nonprofit Kft. is remélhetőleg új munkahelyeket teremthet és a strandfürdő fejlesztésével is új álláslehetőségekkel bővíthet a települési palettánk.

A turizmus fejlesztése minden szempontból bevételi forrása a helyi szolgáltató iparnak, a helyi szállásadóknak és a IFA miatt a településünknek. El kellene érünk, hogy a strandfürdők saját árbevétele fedezze a kiadási oldalukat. Törekednünk kell a minél kisebb közvetlen önkormányzati támogatásra és az évek folyamán ennek megszüntetésére. Strandfürdők önkormányzati támogatási összegének jelentősen csökkennie kell 2011-2014 között.

6.3. Helyi mikro-, kis- és középvállalkozások lehetőségei

A befektetés ösztönzés klasszikus eszközei elsődlegesen a kormány szintjén állnak

rendelkezésre. Városunk célja, hogy a 21. század kihívásainak megfelelően fejlődő mezővárosként funkcionáljon. Ehhez azonban elengedhetetlen a népességszám csökkenésének megállítása, a városi funkcióink megőrzése és helyi vállalkozásaink megerősítése.

Egy fejlett mezővárosvárost mi is jellemez manapság: a fejlett szolgáltatások, a fejlett ipar és a hozzá kapcsolódó vállalkozások, valamint egy kiegyensúlyozott agrárgazdaság.

Ez adja meg a lehetőségét az olyan vidéki életminőségnek, amelyet az önkormányzat célul tűz ki, és hosszú évek során folyamatosan törekszik megteremtésére.

Ehhez kapcsolódik egy erős mikro-, kis- és középvállalkozási réteg kialakulása, amely a település foglalkoztatottsági szerkezetéből egyre nagyobb részt vállal. Sajnos ez a településre nem minden esetben jellemző, de a fejlesztési pálya adott és jó kiindulási adottságokkal rendelkezik. A helybeli vállalkozásaink további támogatásával a saját cégeink képezhetik a városi foglalkoztatásunk jövőbeli alapját.

Jelenleg versenyképes gazdasági ágazatok és vállalatok is találhatóak a településen (autóipar, műanyagipar, gépgyártás és fémipar jellemzi a településünket). 2011-től az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) megnyílásakor folyamatos fejlesztésekkel és pályázással el kell érni, hogy az EU-s vissza nem térítendő támogatásokból minél nagyobb arányban részesüljenek Túrkeve vállalkozásai. Legyenek ezek technológia fejlesztések, gépbeszerzések, építéssel járó beruházások, turisztikai fejlesztések, agrárberuházások vagy foglalkoztatási projektek, amelyek mindenféleképpen csökkentik a településen élő munkanélküliek számát.

Az önkormányzat által felvázolt lehetőségek:

3. Mikro-vállalkozások eszköz- és telephely fejlesztési támogatása, közel 150-200millió Ft (2010-2013 között). ÚSZT-ÚMVP 3. tengelyének HACs forrása, amire Túrkeve települése is jogosult.
4. Iparüzési adómentesség kezdő vállalkozásoknál (a megalakítás évében, egy bizonyos adóalapig)/Természetesen csak abban az esetben, ha ezt a helyi adókról szóló törvény engedélyezi/
5. Iparüzési adómentesség 2 évig egy 50 vagy 100 új munkahelyet létrehozó cégnek. /Természetesen csak abban az esetben, ha ezt a helyi adókról szóló törvény engedélyezi/
6. Önkormányzati tulajdonú földterületek és ingatlanok bérbeadása zöld-, illetve barnamezős beruházásoknál.
7. Termékház és Hangya szövetkezet kialakítása (mezőgazdasági és helyi termékeink régiós logisztikai központjának kialakítása).
8. A betelepülő és a helyi vállalkozások új zöld-, illetve barnamezős beruházásainak támogatása (pl. közmű, közvilágítás)

Városfejlesztési elképzelések

(1.)Melléklet

Fejlesztési elképzelések (2011-2014) Túrkeve Terv 3.

59 célterület lett meghatározva fő irányvonalként.

/Több mezőben nem lett a beruházás összege és fejlesztési program azonosító beírva, mert nehezen határozható meg a beruházás összege és egyáltalán támogatható-e valamilyen pályázati kiírásból.

Ha nem találunk pályázati kiírást az adott célterületre, akkor önerős beruházásként fogjuk megvalósítani./

	<u>Megvalósulás ideje</u>	<u>Fejlesztési program azonosító</u>	<u>Projekt megnevezése</u>	<u>Beruházás Összege /millió Ft/</u>	<u>Projektgazda neve</u>
1	2011-2011		A Városháza dísztermének felújítása, eredeti állapotába való visszaállítása.	20	Túrkeve Város Önk.

2	2011-2014	ÚSZT	Strandfürdő fejlesztés, (új termálkút fúrás, szaunaház létrehozása, hullámmedence és tanmedence építése, a wellness és egészségügyi szolgáltatás fejlesztése, fedett uszodarész kialakítása és a meglévő termál medencék bővítése, átépítése)	300	Túrkeve Város Önk.
3	2011-2014		Közfoglalkoztatási programok		Túrkeve Város Önk.
4	2011-2014	ÉAOP 1.	Ipari park kialakítása	200	Túrkeve Város Önk.
5	2011	EMVA	Ifjúsági szálláshely létrehozása a Strandfürdő környezetében	90	Túrkeve Város Önk.
6	2011	ÉAOP 4.1.2/A	Körzeti orvosi rendelőintézet felújítása /A és B ütem/	77+15	Túrkeve Város Önk.
7	2011		Túrkevei belterület belvízvédelmi pályázata	14,5	Túrkeve Város Önk.
8	2011		Túrkevei külterület vízrendezési pályázata	9,7	Túrkeve Város Önk.
9	2011		Általános Rendezési terv	4	Túrkeve Város Önk.
10	2011-2012		Drága kerti utcák közvilágítása	4	Túrkeve Város Önk.
11	2011		Kincses-kert és a hozzá kapcsolódó strandfürdő rendezési terve	3	Túrkeve Város Önk.
12	2011		Integrált városfejlesztési stratégia készíttetése	3	Túrkeve Város Önk.
13	2011-2012	ÉAOP	Deák Ferenc utcai óvoda akadálymentes felújítása és bővítése	139	
14	2011-2014	ÚSZT	Vásárcsarnok építése a piac területén	66	Túrkeve Város Önk.
15	2011-2012	EMVA	Halmozottan hátrányos rétegek segítése, támogatása, és integrációjuk elősegítése "Roma" programiroda létrehozása	15	Túrkeve Város Önk.
16	2011-2013	KEOP-	Ivóvízminőség-javító	288	Túrkeve

		1.3.0.	program		Város Önk.
17	2011-2013	KEOP	Szélerőművek telepítése		Külső vállalkozás
18	2011-2012	ÚSZT	Termék ház és hangyszövetkezet kialakítása		Külső vállalkozás
19	2011		Útépítéshez kapcsolódó eszköz beszerzése (pl. úthenger)	20	Túrkeve Város Önk.
20	2011-14		Folyamatos kátyúzási program		Túrkeve Város Önk.
21	2011-2013		Túrkeve Város belterületi úthálózatának fejlesztése I. ütem (útalap nélküli, burkolattal és pályaszerkezettel nem rendelkező földutak/utcák felújítása)	60	Túrkeve Város Önk.
22	2011-2014	ÚSZT	Túrkeve Város belterületi úthálózatának fejlesztése II. ütem(gyűjtőutakra merőleges utcáink és a gyűjtőútjaink korszerűsítése, felújítása és teherbíró képességének növelése	800	Túrkeve Város Önk.
23	2011	ÚSZT-KEOP	Önkormányzati intézmények fűtéskorszerűsítése I. ütem	50	Túrkeve Város Önk.
24	2011-2012		Optikai „belterületi” hálózat kialakítása	80	Túrkeve Város Önk.
25	2011-2012	ÚSZT	Térségi Rádió létrehozása		Túrkeve Város Önk.
26	2011-2014	ÉAOP	A „Liget” területének további fejlesztés		Túrkeve Város Önk.
27	2011		Belterületi belvízlevezető csatornák rendbehozatala(bel-és csapadékvízvédelmi-beruházás)	311	Túrkeve Város Önk.
28	2011	KEOP	Termásvíz kísérőgáz hasznosítás	150	Túrkeve Város Önk.
29	2011		A városi sporttelep és környezetének fejlesztése I. ütem(WC-k kialakítása,áramfejlesztési felújítás,öltözők felújítása,salakos pálya	5	Túrkeve Város Önk.

			méretének növelése és engedélyeztetése)		
30	2011-2014		A Túrkevei Vízmű és Városgazdálkodási Kft. új telephelyének kialakítása	16	Túrkeve Város Önk.
31	2011-2014		Önkormányzati bérlakás, szociális bérlakás program és szükséglakások építése.(Egyéb épület át- és kialakítások		Túrkeve Város Önk.
32	2011-2014	ÉAOP.5	Művelődési Ház és Intézményeinek átalakítása és felújítása(a volt OTP épületének átépítése és felújítása) vagy a Korda Sándor Filmszínház épületének átalakítása, bővítése, új funkciókkal való ellátása- Művelődési Központtá fejlesztése	50 vagy 271	Túrkeve Város Önk.
33	2011	KEOP-7.1.2.0	Túrkeve város új szennyvíztisztító telepének projektje I. ütem	27	Túrkeve Város Önk.
34	2011-2014	ÉAOP 4.	150 férőhelyes idősek otthona építése		BKTT Id. Otth.
35	2011-2013	ÉAOP 3.	Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése, Kerékpárút építése a Rákóczi út teljes hosszában, és felújítása az Új út, Kabai út, Kisújszállási úton.	212	Túrkeve Város Önk.
36	2011-2012	ÉAOP 3.	Belterületi útépítés, a Porabka és Auchell utcák terveinek megrendelése	34,5	Túrkeve Város Önk.
37	2011-2013	ÉAOP 2.	Túrkeve Város Önkormányzata tulajdonában álló Recski Ifjúsági Tábor felújítása	60	Túrkeve Város Önk.
38	2011-2014		Berettyó- Körös Többcélú Társulással közösen megvalósítandó pályázatok (pl. humánerőforrás,gazdaság, közlekedés fejlesztés terén)		Berettyó - Körös Többcélú Társulással közösen megvalósítandó pályázatok
39	2012	ÚSZT	Turisztikai kerékpárút	50	Túrkeve

			kiépítése a Berettyó irányában a Balogh János emlékhelyig, gyalogoshíd építése a Putri-híd helyén		Város Önk.
40	2012-2013		Tájház létesítése, - a tanyás gazdálkodás és a régi pásztorélet eszközeinek bemutatása a Györffy tanyán	26	Túrkeve Város Önk.
41	2012-2014	KEOP	A Holt-Berettyó kotrása, környezeti rehabilitációja, vízminőség javítása, turisztikai célú fejlesztése.	1év 12,5 de kb. összesen 100	Túrkeve Város Önk.
42	2012	ÉAOP.4.	Petőfi Sándor Általános Iskola felújítása és a nevelés-oktatás feltételeinek javítása,ACSI épületének oktatási célú felújítása, bevonása az iskolai oktatásba	20	Túrkeve Város Önk.
43	2012	ÉAOP.4.	Ványai Ambrus Gimnázium, Közlekedésgépészeti és Informatikai Szakközépiskola felújítása	500	Túrkeve Város Önk.
44	2012	KEOP-7.1.2.0	Túrkeve város új szennyvíztisztító telepének projektje II. ütem	759	Túrkeve Város Önk.
45	2012-2014	ÉAOP.5	A történelmi városközpont további rehabilitációja II. ütem (Széchenyi és Kossuth u. hiányzó szakaszainak járdafelújítása,a főtér(Petőfi tér) parkrészének átalakítása)	100	Túrkeve Város Önk.
46	2012-2014	ÚSZT	Túrkeve belterületén található járdák felújítása		Túrkeve Város Önk.
47	2012-2014	ÚSZT	A városi sporttelep és környezetének fejlesztése II. ütem (lelátórész építése, műfüves pálya és homofoci pálya kialakítása)	150	Túrkeve Város Önk.
48	2012-2013	ÚSZT	Gyógyfürdőhöz kapcsolódó szállodaépítés	500	Túrkeve Város Önk.
49	2012	KEOP	Napenergia hasznosítás	75	Túrkeve Város Önk.
50	2012	TIOP 3.	Damjanich és Ecsegi úti Szociális Otthon felújítása	60	Túrkeve Város Önk.

51	2012-2014	ÉAOP	Központi óvoda létrehozása.(7-10 db csoportszoba egy épületben)	250	Túrkeve Város Önk.
52	2012		Önkormányzati tulajdonú mintagazdaság létrehozása(termásvíz hasznosítással közétkeztetésbe való közvetlen termeléssel)	50	Túrkeve Város Önk.
53	2012-2014		Apartmanházak és az ifjúsági szálló további bővítése	100	Túrkeve Város Önk.
54	2012-2014	KEOP	Önkormányzati intézmények fűtőkorszerűsítése II. ütem	150	Túrkeve Város Önk.
55	2012-2014	ÚSZT-ÉAOP	Játszótereink állagmegőrzése és a meglévők fejlesztése(Kb.2 db új játszótér építése)	20	Túrkeve Város Önk.
56	2011-2014	ÚSZT	A 4 és 5 számjegyű közutak fejlesztése,burkolatjavítása és pályaszerkeztetése 4202,4203 és 42102		Túrkeve Város Önk.
	2013		4203(Kuncsorba- Túrkeve)		
57	2013	ÚSZT	Dévaványát és Túrkevét összekötő út építése 42102- 42133		Magyar Közút Zrt- Túrkeve Város Önk.
58	2013	ÚSZT	Új, Mezőtúrt Kisújszállással összekötő vasútvonal kiépítése.		Infrastruktúrafejlesztő Zrt- Túrkeve Város Önk.
59	2013-2020		Túrkeve Város vízvezeték hálózatának felújítása (eternit csövek cseréje)		Túrkeve Város Önk.

VII. Összegzés

A gazdasági program stratégiai célkitűzései megadják a keretét a 2011-2014. évek közötti választási ciklus feladatainak. Azonban az ágazati feladatok és ágazati projekt területek túlnyúlnak a 2014. éven, így a gazdasági program tartalmazza a rövid és középtávú fejlesztési programokat. Célszerű lesz 2013-ban aktualizálni a most elkészített programot.